

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
 Egy évre 24 koronás
 Három hónapra 2 koronás
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 koronás
 Három hónapra 3 k. 40 f.
HÍRDETÉSEK:
 Első sor egy órára 20 fillér
 minden következő órára 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 337.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut. 23. sz.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szombat, április 24.

Uzsoknál nagy veszteségeik voltak az oroszoknak.

Budapest, április 23. (Hivatalos.) Az általános helyzet változatlan.

A kárpáti arcvonalon helyenkint ágyuharc volt. A mi tűzértségünk Nagypolányánál, a németeké pedig Kozlovánál eredményesen működött.

Az uzsoki szoros mellett lévő állásoknál az oroszok visszavert rohama után, aránylag nyugalom van.

Összes foglyok megerősítik az ellenség nagy veszteségeit. A szorostól keletre tegnap az ellenségnek egy erős támaszpontját elfoglaltuk.

Délkelet-Galiciában és Bukovinában nincs változás. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Ministerteleinkség sajtóosztálya.)

Átkeltek a németek az Ypern- csatornán.

Berlin, április 23. Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A tegnapi esti órákban a Sténstrát és a Langemarktól keletre eső arcvonalunkon előrenyomultunk az Yperntől északra és északkeletre levő ellenséges hadállások ellen. Csapataink kilenc kilométernyi széles arcvonalon egyiramban a Pilkemtől délre és keletre eső magaslatokra törtek előre, egyuttal szivós harcban kiküzdötték Sténstrát és Hétsas közelében az Ypern-csatornánál való átkelést, amelynek nyugati partján megvetették lábukat, Langemark, Sténstrát, Hétsas és Pilken helységeket megszállották. Legalább egyezerhatszáz francia és angol hadifogoly és harminc ágyú, köztük négy nehéz ágyú jutott kezünkbe.

A Maas és Mosel között a harci tevékenység ismét élénkebb volt. A tűzerési harcok különösen hevesek voltak Combresnél, St.-Mihelnél, Apremontnál és Flireytől északkeletre.

Gyalogsági ellenséges támadás Ailly és Apremont közti erdős terepen történt. Itt franciák egyes helyeken behatoltak legelői levő arkainkba, de részben ismét kivertük őket. A szuronyharcok még folynak. Avricourtól nyugatra az általunk elfoglalt Embermenii helységet, amelyet a franciák telgyújtottak előőrseik kiűrtették. A helységtől északra és délre elterülő magaslatokat azonban tartjuk.

Keleti hadszíntér:

Keleten a helyzet változatlan. Legtöbb hadvezetőség.

Német hadihajók az Északi tengeren.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A német nyílt tengeri flotta a legutóbbi időben több haditűt tett az Északi-tengerre. Ezen utak egyikén sem talált angol tengeri haderőre. Behneke, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese. (Ministerteleinkség sajtóosztálya.)

A háboru erkölcsi.

Arad, április 23.

Ennek a háborúnak minden apró és nagy jelenségét érdemes szemlélőre venni. Különösen azokat, amelyek a háboru nagy tisztító erejét mutatják meg. Ezer rossz oldala és kára mellett talán ez az egyetlen jó hatása a háboruban. Kipattantja, fejleszti a hadbavonulóknak a férfiúi önértéket, az asszonyokban az áldozatkésztséget. Mennyi önmegtagadás, mennyi, azelőtt csak regénybe képzelt nemes érzés talál megnyilatkozásra! Még ahol szemét, gaz gyűlemlik föl, ott is tisztító hatása van a háboruban. A bűnös haszonlesés, a jogtalan vagyonszerzés, a cinikus panamázás szenvedélye hatalmasat lobban föl, hogy azután a társadalom utálatát és megvetését örökre megbélyegezze a csalókat, meg azt az aljas ösztönt, amely őket vezette. A pénznek, a vagyonnak mindenek felett álló tekintélye, fensőbbisége megszűnik, mihelyt azt gyanús kereset árnya borítja, s visszatér a szerény, becsületes keresetnek nimbusza.

Es van a háborúnak még egy kísértő jelensége. Az egyes esetekhez a nyilvánosságnak semmi köze, — de a jelenséget, a mely ezekből kialakul, bajos észre nem venni. Az anyakönyvesnél, a papnál, idehaza és a harctéren, a tábori lelkesz előtt, nem különben a katonai kórházakban szaporán esnek az olyan házasságkötések, a melyek már az Isten előtt megkötött házasságra adják a törvényes és az egyházi formát. A háborúig nem törődtek vele, hogy a világ ezt az együttélést törvénytelen házasságnak nevezi, az asszony csak megtűrt hitves, a kinek nincs jussa a férfi névéhez és az ilyen házasságokból született gyerekek egész életen át viselik a fattyu-bélyeget.

Jóindulatu emberek és kemény hivatalnokok sokat küzdöttek a „vad-

házasságok” ellen. Egész irodalma lett a törvénytelen gyerek problémájának, a melyről minden vélemény elismerte, hogy nem igazságos az apa vagy az anya bűnéért, könnyelműségéért, erkölcsi léhaságáért, vagy elmaradottságáért lakoltatni. Most a háboru mindakét kérdést megoldja. A tartalékos, a népfölkelő, a ki háboruba megy, törvényes hitvesévé teszi azt, a ki az özvegye lehet, törvényes gyerekeivé, a kik árvaként sirhatnak utána. De ha nem is gondol a halálra: erőt vesz rajta a becsületérzés és valóra váltatja a halogatott házassági ígéretet, jóvátételt a csábításból, könnyelmű föllobbanásból, vagy kalandkeresésből lett viszonyt, a mely két teremtes sorsát egymáshoz kötötte.

A békés idők szemüvegén nézve, talán nem mind rokonszenvesek ezek a házasságok. Hiszen az lenne a rendje a dolgoknak, hogy minden esetben az együttélés kezdete előtt érje a nőt az a megbecsülés, amely a feleség nevét adja a házastársnak és a gyermekre már a bölcsőben együtt mosolyogjon az anyai szeretet és az apa megbecsülése. De ha ez a békében nem volt így és ha különösen az alsóbb néposztályok nem tudták ennek az erkölcsi értékét fölismerni, most határozott haszna a háboruban, hogy ez megváltozott és az emberi érzések egyik legtisztábbja diadal-maskodik.

Sokat szenvedünk a háborútól, sok pusztítás, kár, baj, sőt bűn jár vele, — de mindinkább igaza lesz azoknak, akik azt mondják, hogy a rettentő és borzalmas háboru után egy jobb, szebb világ, tisztultabb életmód, nemesebb fölfogás következik.

Szünetel a Dardanellák ostroma.

(Szállítják a szárazföldi haderőt. — Meghínsult partraszállási tervek.)

Távírási tudósítás.

Konstantinápoly, április 23.

A Dardanellák bombázása az ostromlók súlyos újabb veszteségei miatt szünetel.

Gibraltárból új expedíció megy a Dardanellákhoz.

Berlin, április 23. Madridból táviratozzák: A gibraltári kikötőben nagy élénkség, nagy mozgalom uralkodik. Mindebből arra következtetnek itt, hogy legközelebb nagy szárazföldi seregek fognak odaérkezni, azzal a rendeltetéssel, hogy a Dardanellák ellen induljanak.

Török repülők az angol hajók ellen.

Hága. A Daily Chronicle jelentése szerint török repülőgépek jöttek Szmirnából, hogy a Dardanellák újabb megtámadásánál a török űtegeket támogassák. A légi flotta átröpült az ellenséges hajókra, bombákat dobott rájuk, de állítólag nem okoztak kárt. A repülőgépek a szárazsi öbölben kötöttek ki. Konstantinápolyi jelentések szerint a város nyugodt, mert általános a meggyőződés, hogy a Dardanellák bevehetetlenek. Török katonai körök nézete szerint az orosz flotta állítólagos csapatszállításaitól sem kell tartani, mert egyáltalán nem látszik valószínűnek, hogy az orosz flotta a Boszporus közelében nagyobb csapatok partraszállítását igyekeznék megkísérelni.

Enos bombázása.

London, április 23. A Timesnek jelentik Mitileneből, hogy tíz páncélos megközelítette Enos szigetét. Két páncélos behajózott az öbölbe s egy török táborra lőtt.

Egy szemtanú az ostromról.

Konstantinápoly, április 23. Az Osmannischer Lloyd haditudósítója jelenti a gallipoli-i főhadiszállásról:

Április 19. Hajnalban négy aknakutató és hat ellenséges torpedó próbált bejutni a szorosba. Igen heves ágyúharc után két torpedó elsüllyedt, a többi pedig sietve visszavonult. Az ellenség nyilván a felhős, sötét reggelt akarta kihasználni, tervét azonban megghiúsítottuk.

Dedeagacs felől igen heves bombázást hallottunk az egész napon át. Mint megtudtuk, Enosnál történt partraszállási kísérlet, amely azonban meddő maradt. A szállítóhajók visszavonulását látóseveinkkel figyelhattuk meg. Aeroplánjaink hiába vonultak fel, mert a hajók nagyon gyorsan elérték Lemnoszt.

Athénből jelentik magánúton, hogy angol hajózási ügynökök és ügynökségek tisztviselői, akiket közvetlenül erre a célra hoztak Londonból, a hajózási „roaderek” tőzsdéjéről, minden hajót összevásárolnak, de nem úgy, mint néhány hét előtt az angol tisztek, hanem alapos bírálat és vizsgálat után mérsékelttel emelkedett árak mellett. A tisztek felületes eljárásukkal sok kárt okoztak a kincstárnak, amelyet néhány millióra becsülnek.

Az Akropolis értesülése szerint, az admirális vezetésében ismét változás állott be. Állítólag az athéni angol tengerészeti különítmény vezetője, Koor admirális lett az új főnöke a Dardanellák ellen operáló admirálisnak.

Az angol parancsnokság rendeletet adott ki, amely szerint a görög és török partokról

Lemnosra és Tenedosra halálbüntetés terhe alatt tilos árut szállítani. A rendelet kiadására az előfordult kémkedési esetek szolgáltattak okot, egyes élelmiszerszállítóknak azonban adtak engedélyt a szállításra. Érdekes, hogy emberünk, aki a szigetekről a híreket hozza, éppen azok között van, akik engedélyt kaptak. Azt hiszem ez az egyetlen hatóságilag engedélyezett kém.

Konstantinápoly védelme.

Szófia, április 23. Konstantinápolyból jött utasok beszélik, hogy a török fővárosba Drinápolyból, Dimotikából és Kirkilisséből sok tiszat érkezett, hogy részt vegyenek Konstantinápoly védelmi munkálatai végzésében.

Lisztbőség Aradon a Neuman bárók segítségével.

(Olcsó és jó kenyeret süt a város. — Az élelmezési bizottság határozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 23.

Két igen fontos jelentés hangzott el ma az élelmezési bizottság ülésén annak elnöke, Lőcs Rezső helyettes polgármester részéről.

— Mielőtt az ülés napirendjének tárgyalását megkezdendők — mondotta — be kell jelentenem, hogy Arad város közönsége a mai napig az Országos Gazdasági Bizottságtól egyetlen egy kiló gabonát nem kapott, noha a kormány által megígért mennyiséget az aradi konzorcium már kifizette. Ha a Neuman Testvérek cég a város segítségére nem sietne, akkor ma Aradon nem lenne liszt. Ezt köztudomásra kell hoznom, mert be kell számolnom azzal a mennyiséggel, amelyet eddig a város a lisztüzleteiben eladott. A cég természetesen a kiszolgáltatott lisztet előlegül adta az Országos Bizottságtól vett mennyiségre.

A másik rendkívül fontos bejelentése az elnöknek az volt, hogy a város olyan ajánlatot kapott kenyérre, hogy annak elfogadása esetén 42 fillérért adhat majd a közönségnek jó, ízletes, városi felügyelet készülő kenyeret.

Ez a két nevezetes esemény bizonyítja, hogy a háború a polgári erőnyeket hihetetlen mértékben növeli meg és ez sok mindenért vigasztalást, kárpótlást nyújt.

Arad város közönsége mindig büszkén vallotta, hogy a Neuman Testvérek cég díszére szolgál ennek a városnak. Európa szerte híres ipartelepeik nemcsak technikai fejlettségükkel, de üzleti elvűknél fogva is tisztelgetet biztositottak a tulajdonosaiknak. Most, a háború kellos közepén, bizonyosságot tettek arról is, hogy erős támaszai a városnak, akik éppen a szükség órájában oly szilárdan állták meg helyüket, hogy az ő csendes és feltűnést kerülő munkálkodásuk, biztositja egy egész városnak önbizalmát. A Neuman Testvérek cég gondoskodása biztositotta kenyérünket. Ennél többet erről a felemelő biztonságról nem szükséges mondani. A város élelmiszerüzletében 43.450 kiló főző, 12.375 kiló kenyérlisztet, a cég malma közvetlenül 44.000 kiló főző- és 93.800 kiló kenyérlisztet adott el ennek a hónapnak a folyamán utalványok ellenében. Tehát Aradon liszt bőségről kell szólni, mert ha nem vesszük tekintetbe a magánháztartásban lévő mennyiségeket, akkor is, tizenkétezer háztartást számítva az 1880 métermázs lisztet, a három hét alatt majdnem 15 kilogram liszt jut háztartásonként. Ez havonta 20 kilogram. Már pedig az országos átlagos kalkulus szerint egy három tagu családnak csak 18 kilogram liszt juthat. A két kiló felesleg tehát azt bizonyítja, hogy noha a

kormány redukálta a gabona mennyiséget, a város közönsége bőven el van látva. Ezt az örömdetes jelenséget tapasztalják más városokban is és bátran elmondhatjuk, hogyha tovább is takarékoskodunk, akkor az ország vidáman nevet az entente arcába, mert a leggonoszabb fegyvere, a kiéheztetés már kiesett a kezéből.

A bizottság másik nagyon fontos témája a mainál jobb és olcsóbb kenyér biztositása volt. Az elnök bejelentette, hogy Moravék István, az Alföldi Kenyérstúdo tulajdonosa ajánlatot tett a városnak és e szerint hajlandó a neki átadandó 100 kiló városi lisztből 140 kiló kenyeret sütni, a sütésért nyole koronát számítna fel. A város 43 korona 50 filléres lisztár mellett 37 koronáért jutna egy métermázs kenyer birtokába, úgy hogy ha még rezsijét és nyereségét és hozzá számítja, akkor már 42 fillérért jó kenyeret tud adni. A bizottság elfogadja az ajánlatot és egy heti időre próbasütést rendeztet egyelőre napi tíz métermázs lisztből. A felügyeletre a bizottság Hoffmann Viktor pékmestert kérte meg, aki vállalkozott is. A kenyeret a városi élelmiszer üzletek árulják már vasárnaptól kezdve. Varjassy Lajos dr. kamarai titkár, aki a pékekkel tartott értekezlet után a kamara javaslatában 49 filléres kenyér árat proponált, kijelentette, hogy noha mint a pékek érdekei képviselőjének, tiltakoznia kellene a konkurrencia ellen, de a város közönsége szempontjából oly előnyös az ajánlat, hogy egy szót sem szólhat ellene, csak azt kéri, hogy mielőtt a város végleges szerződést kötne, számszerű adatok alapján, szakértők meghallgatása után, számítsa ki a kenyér árat és határozza meg a minőségét.

A bizottság tudomásul vette, hogy a helyettes polgármester és a kamarai titkár budapesti útjukon meggyőződtek a lisztkeverési rendelet téves értelmezéséről és hogy a kenyér javításának érdekében a tanács bőven részletezett felterjesztést intéz a földművelésügyi miniszterhez, kérve, hogy az ígért tengeri egy része helyett adjon árpát, mert ha csak ötven százalék lesz a kukorica, míg 30 százalék buza és 20 százalék az árpa, akkor Aradon megszűnik a panasz a rossz kenyér miatt.

A bizottság engedélyt adott arra, hogy az Acsev. az alkalmazottai részére a városi huszékben husvásárlásra jogosító utalványokat adjon ki, amelyeket a vasut készpénzzel bevált. Az alkalmazottai helyzetének javítását mindig kötelességének ismerő vállalat, a drágaság ellensúlyozására természetben szolgáltatja ki a pótlékot és a husutalványok egy részét a saját pénztárából fizeti, míg a másik részét, amely normális árnak megfelelő összegű, az alkalmazott.

A város élelmiszer üzletének forgalmát mutatta be ezután Sponner Adolf üzletvezető. A bevétel máig 34980 korona volt. A liszt fogyasztása csökkent, míg más élelmiszereké emelkedett. A város által megrendelt egy vagon cukor utban van. Kiárúsítása a jövő héten megkezdődik. Kocka cukor ára egy korona, süveg cukoré egészben 94 fillér, kimérve 96 fillér lesz kilónként. A rizs ára holnaptól 1 korona 40 fillér, 1 korona 50 fillér és 1 korona 60 fillér.

A nagy üzemben Kresz üzletvezető jelentése szerint eladtak 9805 kiló főző, 9260 kiló kenyér lisztet. Holnaptól kezdve a Neuman Testvérek cég nem ad viszontelárusítóknak lisztet, csak a város nagy üzemből lesz kapható.

A város által vásárolt tinókból holnap lesz a próbavágatás és a husarak újabb megállapítása. Valószínűleg olcsóbb lesz a hus.

Nagybeteg a 33-asok ezredorvosa.

(A házi-egészségügyi szolgálata. — Betegen haza a frontról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 23.

Mintegy két hét előtt érkezett vissza a harcterről az aradi házi-egészségügyi intézményeinek vezetője, Jankó Béla dr. ezredorvos. Mindössze egy napot töltött Aradon s azonnal tovább utazott hozzátartozóihoz Nagyszebenbe. Fiaadását azonban nem élvezhette: most kapjuk a szomorú hírt, hogy a kiváló katonaezredorvos rendkívül súlyos beteg, állapota kezelő orvosai szerint nagyon aggodalmas.

Jankó Béla dr. a mozgósítás első napjaitól kezdve a harctéren teljesített szolgálatot s hogy milyen kiváló eredménnyel és lelkiismeretességgel, azt legjobban bizonyítja, hogy az aradi ezred egészségügyi állapota a lehető legjobbak voltak, az ezred e tekintetben az első helyek egyikén állott s ezért a hadvezetőség méltányolva Jankó dr. érdemeit magas kitüntetésre terjesztette őt fel. Jankó dr. a kitüntetést meg is kapta: a katonaezredorvosok közt egyike volt az elsőnek, akik a Ferenc József rend tiszti keresztjét magkapta.

Jankó dr. az ezred egészségügyi szolgálatát a legkötelesebbé tette, úgy, hogy ez az apparátus a lehető legkötelesebben működött. Minden századhoz beosztott egy szigorú orvost, „Medicinárt” s főelvé mindemitt az volt, hogy a sebesültek a lehető leggyorsabban részesülhessenek orvosai segélyben. Rendkívül szigorú volt, de egyúttal méltányos is a puritán gondolkodása. Alantasaitól a legkötelesebb munkateljesítést, lelkiismeretességet követelt meg s megtörtént például, hogy egy alárendelt orvosnövendék, aki kötelességét elmulasztotta, vagy nem kellő pontossággal teljesítette, revolvért fogott. Ahol azonban kötelességtudásra, odaadásra talált, ott a legnagyobb elismeréssel adózott s rendkívül méltányos volt.

Szigoru és lelkiismeretes volt a felülvizsgálatokon s e tekintetben nem tett különbséget tiszt és közlegény között. Ha azonban valakinek konstatació, hogy tényleg beteg, azonnal megtekintte a szükséges intézkedéseket, felmentette a vonalbeli szolgálat alól.

Hogy az ezred egészségügyi szolgálatát tökéletesbbitse, saját felelősségére még a szolgálati szabályzatot, a Dienstreglement-n is túltette magát. Az előírás, a „Vorschrift” szerint ugyan az egészségügyi járőroknak a rajvonaltól 5–600 lépésnyire kell helyet foglalni, míg a segélyhely 1–2 kilométernyire van a tűzvonalától. A gyakorlatban ez az intézkedés, különösen a kárpáti harctéren nem bizonyult mindenben megfelelőnek. Az erdős terepen ugyanis a sebesültek gyakran nem akadtak rá az 5–600 lépésnyire levő Sannas-patrouillákra s így első segély nélkül, közelelenül, gyakran nagy vérvesztéssel értek a Hüllplatzra. Jankó dr. ezért úgy intézkedett, hogy a szanitések a rajvonaltól, legelőjebb azonban attól 100–200 lépésnyire helyezkedjenek el, a segélyhelyek pedig — nehogy meglepetésszerű mozgásokat következtében rajtaütésnek legyen kitéve — egy öt kilométernyire helyezze a rajvonaltól. Ő maga jól ismert szürke lován gyakran galoppozott a rajvonaltól, hogy inspicáljon.

Ez az intézkedés rendkívüli módon bevált. Megtörtént, hogy heves ütközet alkalmával az ezrednek 150–200 főnyi vesztesége volt sebesültekben, de másnapra már egy sem volt a segélyhelyen, egy nap alatt valamennyit továbbítani lehetett a Divisions-sanitätsstatthoz, ahonnan további egy nap múlva már valamelyik kórházba expedáltak őket.

E hó elején kapta meg Jankó Béla dr. — érdemeire való tekintettel kivételesen — azt a kőti nati szabadságot, amely csupán a háború eleje óta szakadászatul küzdő frontbeli tisztnek jár ki. Alig érkezett azonban Aradra,

harminckilenc fokos láz vett rajta erőt s így nem is időzött itthon, hanem azonnal tovább utazott hozzátartozóihoz Nagyszebenbe. Ott rögtön ágyának dőlt rendkívül magas fokú lázzal. Orvosai eleinte tanácstalanul állottak ágyánál, pontos diagnózist nem tudtak megállapítani. A körtünetek tifuszra mutattak, de néhány nap múlva kiderült, hogy a baj még súlyosabb: agytuberkulózis. Most a leggondosabb kezelésben részesül, mindamellett állapota oly súlyos, hogy nagy aggodalomra ad okot.

Három napig tanultak konzervkészítést a kávé-csalók.

(Két millió adag hamisított kávékoka.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 23.

Megírtuk, hogy a budapesti főkapitányságon Sándor László rendőrtanácsos vezetésével egy nagyobb szabású kávécsalási ügyben folyik a nyomozás. A Lukács és Társa Bakács-tér 5. szám alatt lévő henteskellék, husipari gépek és bálnagykereskedő-cég szerződésbe lépett a Szabolcs-utca 29. szám alatt lévő Palatinus áruforgalmi vállalat, két millió adag kávékonzerv szállítására. A konzervszállítást a Palatinus végezte, amely a Lehel-utcai os. és kir. katonai élelmezési raktárral szerződött, azonban — mint most a vizsgálat során kiderült — sem a Palatinus, sem pedig a Lukács és Társa cég nem volt berendezve kávékonzerv szállítására.

A kávékonzervnek a katonai hatóság előírása szerint nyolc gramm tiszta kávé, harminc gramm cukrot, négy gramm fügekávé és négy gramm maláta-kávé kell tartalmaznia. Amikor azonban decemberben a Lukács és Társa cég beszállította a Palatinus cégnek a két millió adag kávékonzervet, a Palatinus pedig az egész szállítást az élelmezési raktárhoz továbbította, kiderült, hogy az előírt nyolc gramm tiszta kávé helyett csak 2,9 gramm kávé keverték bele a konzervbe. Ilyen módon természetesen a kávénak semmi táplálékereje nem volt, csupán csak a színe és a szaga volt meg. A katonai kincstár mintegy 50.000 koronával károsodott meg a szállítás következtében.

A főkapitányságon a császári és királyi katonai élelmezési raktár tette meg a főljelentést, mire Baksa János rendőrfogalmazó kezdte meg a nyomozást. A nyomozás során tegnap a főkapitányságra behozták Lukács Lajost, a Lukács és Társa cég belfogóját, azonkívül előállították a Palatinus Áruforgalmi Vállalat üzletvezetőjét, Schwarz Bernátot, akinek a szállításban része volt.

A Lukács és Társa cégnél megtartott házkutatás során megtalálta a rendőrség azt a szerződést, amelyet a Lukács cég a Palatinussal kötött. Ebben a szerződésben a felek egymás között már úgy szerződtek, hogy a Lukács és Társa cég a kávékonzervbe 2,9 gramm tiszta kávé kevert bele. Lukács Lajosnak azt a védekezését, hogy a cég a szerződés értelmében szállított, a rendőrség még sem fogadta el, mert Lukács tudta, hogy a katonaság számára kell a kávé és nagyon jól tudta azt is, hogy a katonaság kikötötte, hogy nyolc gramm tiszta kávénak kell a konzervben lennie.

A főkapitányságon ma délelőtt folytatták Lukács Lajost és Schwarz Bernátot kihallgatását, mint a Palatinus cég tulajdonosát Pollák Salamont, aki ezidő szerint vidéken tartózkodik, meg nem lehetett kihallgatni. Pollák Nyitrán volt fűszernagykereskedő, majd később takarékpénztári igazgató lett a szomorú emlékü nagyapócsányi takarékpénztárnál, amely néhány évvel ezelőtti millió csődbe jutott. Az igazgatóság tagjaival együtt akkor Pollákot is letartóztatták és több hónapig vizsgálati fogásban maradt.

A szállítási csalás ügyében a vizsgálat folyamán kiderült, hogy a Lukács cég és Palatinus Áruforgalmi Vállalat csak a mostani háború alkalmával csöppent bele a hadseregszállításba. A Palatinus festék- és lakkárnt gyártott, a Lukács és Társa cég pedig bálnagykereskedéssel és husipari gépek szállításával foglalkozott. Minthogy azonban mostanában igen virágzó üzletnek bizonyult a hadseregszállítás, a Palatinus-cég beadta ajánlatát a kávékonzerv szállításra. A mikor az első konzervet elő akarták állítani, kiderült, hogy senki nem ért a gyártáshoz, a gépeket már az első napon a gyártás kezelésével tönkretették. Ekkor a Lukács és Társa cég egyik alkalmazottja munkas-két belépett a Weiss Manfréd-téle konzervgyárba, ahol három nap alatt úgy, ahogy megtanulta a konzervkészítést. Ezután a nagy on csekély tudással azután a cég megkezdte saját gyárában a kávékonzerv előállítását. Valami nagy tökéletességre nem vitték a konzervgyártásban és azt a 2,9 gramm kávé, amit az előírás nyolc gramm helyett a konzervbe tettek, oly ügyetlenül rakták a konzervbe, hogy az abszolút élvezhetetlen volt.

A főkapitányság előreláthatóan több napig lesz kénytelen még ezzel az ügyvel foglalkozni, mert a nyomozás számai kiterjednek Gyulafehérvárra is, ahová Lukács és Társa cég szintén szállított kávékonzervet. Ebben az ügyben még több letartóztatás várható.

Feszült viszony Bulgária és Oroszország között.

(Savinszky orosz követ visszahívásával tenyegetik a bolgár kormányt.)

Távirati tudósítás.

Szófia, április 23.

Az orosz sajtó fenyegetően azt írja, hogy Savinszky szófia orosz követ el fogja hagyni az állomás-helyét és a diplomáciai viszony megszakad Bulgáriával. A félhivatalos „Dnevnik” válaszul erre a fenyegetésre a következőket írja:

— Savinszky menjen Oroszországba és mondja meg, hogy utaink szétváltak. Bulgária nem lesz önön-magának sirásója.

Radoslawow miniszterelnök nyilatkozata.

Budapest. A Pester Lloyd szófia tudósítója előtt Radoslawow miniszterelnök kijelentette, hogy Szerbia rákarta kényszeríteni Bulgáriát semlegességének feladására. Bulgária hivatalos viszonya Görögországgal jó, Athénben határozatlanság uralkodik, Oroszországgal nincs feszültség. A sajtóban hiába forszírozzák Bulgária megtámadását. A semlegesség fenntartásának tekintetében nincs szabott elhatározásuk; Bulgária jelenleg erősen semleges, bár ez, mint számottevő népnek, nem könnyű.

Orosz békítési kísérletek.

Szófia. Pilnikoff ismert orosz politikus Szófiába küldték, hogy az orosz-bolgár viszonyt állítsa helyre.

Görögország feltétlenül semleges.

Kopenhága. A Politiken athéni munkatársának Zographos görög külügyminiszter kijelentette, hogy Görögország bármilyen intervencióval és ígérettel szemben is semleges marad.

Bolgár tartalékosok behívása.

Szófia, április 23. A hadügyminiszter behívta a riloi divízió tartalékosait. Egy közzétett kommuniqué jelenti, hogy ez az intézkedés csupán katonai és rendőri okokból történik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: R. Gombaszöghy Frida felléptével: A sárga lilium, szimfónia.

Vasárnap: délután három és fél órákor, „A Moritündér”, operett. Este „Zeuszi kisasszony” operett.

Hétfő: Mai naptól az előadások 8 órákor kezdődnek. Tóth Ede népszimfóniája „A Falu rossza.”

Kedd: Rózsa S. Lajos, a magyar királyi Operaház művészeinek felléptével „Rip van Winkle” operette.

Szerda: Rózsa S. Lajos, a magyar királyi Operaház művészeinek felléptével „A Kornevillai harangok”, operette.

* R. Gombaszöghy Frida, akiért két hete fájjára tapsolta tenyerét az aradi közönség, ma ismét vendégszerepelt. Nem játszott, mert az, ahogyan a szerelmes, titokzatos lelkű és kicsit démoni asszonyt adta, nem volt játék. Asszonyt láttunk a színpadon, kíváncsot, minden modern asszonyi raffinériával teljese és az asszonyi forráság annyira kiáradt szavából, mozdulatából, szeme pillantásából, hogy ebben a szerepben mást, különben, gyújtóbbat, mint Gombaszöghy Frida képzelni sem lehet. A művész nő partnere Kertész volt és a fiatal színész ma is igazolta azt, hogy a társulatnak egyik legértékesebb tagja, aki mindig izléssel, tudással játszik. — Bántott a második felvonás egyik jelenete, ahol a kisebb szereplők hosszú szüneteket tartva döcögtek a szerep nemtudásában. Kirívóan szánalmas volt a diszlethezés. (+)

* A színház hírel. Rózsa S. Lajos vendégszereplése. Többször volt már alkalmunk e helyen kijelenteni, hogy a társulat minden törekvése oda irányul, hogy a közönségnek minél több élvezetes estét szerezzen, ezt a ténnyt akarjuk leszögezni a mikor különösen felhívjuk a közönség figyelmét a színi idény legnagyobb eseményére, mert kétségtelen, hogy annak lehet tekinteni azt, amikor a magy. kir. Operaháznak legszebb hangú bariton énekes az aradi színpadon vendégszerepel. A társulat nagy áldozatok árán kereste az alkalmat, hogy a magy. kir. Operaháznak ez a tünneményes hangú énekművészt két estére megnyerhesse. Rózsa S. Lajos neve különben sem ismeretlen Arad közönsége előtt — pár évvel ezelőtt egy jótékony estélyen közreműködött, és az ő neve tette lehetővé, hogy napokkal előre az összes jegyeket elkapkodták, és a közönség, mely szülfölásig megtöltötte a termet, alig tudott betelni a meleg hangú ének művész előadásával, tombolt-tapsolt — csak hogy még egyszer hallhassa. — Ennek az óhajnak tesz eleget a társulat, amikor Rózsa S. Lajos két legkedvesebb szerepében lép fel az aradi színpadon, „a Rip van Winkle” és „a Kornevillai harangok” operettekben. Ez örökéletű két zenei alkotás bő alkalmat nyújt, hogy Rózsa S. Lajos gyönyörű baritonja teljes fényben érvényesüljön. A vendég folyó hó 27-én és 28-án keddén és szerdán lép fel az aradi színpadon bérlet folyamban a mostani rendes helyárák mellett. Jegyek mind két előadásra előre válthatók a színházi pénztárnál. — Vasárnap délután 3 és fél órákor mérsékelt helyárákkal az állandóan zenefolt hazákat vonzó operett „A Moritündér” kerül színre, ez idényben utoljára, az összes szereplők ugyanazok, mint az első bemutatónál, este 7 és fél órákor rendes helyárákkal a nagy sikert aratott operett újdonság „A Zeuszi kisasszony” lesz a negyedik előadása. — Hétfőn 26-án Tóth Ede népszimfóniája „A Falu rossza” kerül színre, a főszerepben Pataky Vilma, L. Kiss Mariska, Happeáné, Barics, Delli, Herold, Polgár, Győző stb. Ezen előadástól kezdve a további esti előadások 8 órákor kezdődnek.

* A hipnotizmus áldozata. (Új műsor az Apollóban.) Érdekes új műsort mutat be szombaton és vasárnap az Apolló-színház. A hipnotizmus misztikus levegőjéből hoz élénk az új műsor egy rendkívül érdekes és izgalmas drámát, amelynek minden jelenete eredeti és idegizgató. A nagyszerű dráma mellett van egy nagyon kedves és szellemes vígjáték az új műsornak, a patentsár. A mulattató ötletesség gazdag arzenálját találjuk meg ebben a pompás darabban.

* Az U. 9. hőse. Megszületett a nagy világháború moziirodalmának legszenzációsabb drámája. A németek tengeralatti harcának ideg-feszítő érdekességét tükrözi vissza „Az U. 9. hőse”, amelynek aradi premierje kedden van az Apolló színházban.

Békét kívánnak
a franciák.

Nem akar elvérezni a köztársaság. — Repülő harok nyugaton.)

Távirati tudósítás.

Páris, április 23.

A francia lapok élénken foglalkoznak a béke kérdésével. Az az erősítettségük azonban, hogy Franciaország távol van attól, hogy a béke gondoljon, természetesen összintesség nélkül való. Végül is kilenc hónapi hadviselés után épen Franciaország az az állam, amely a legjobban vágyakozik a béke után. A francia emberanyag és nemzeti vagyon pusztulását csak a tisztességes béke akadályozhatja meg azokkal a veszedelmekkel szemben, amelyeket az entente ármányai és a lelketlen politikusok idéztek föl.

A párisi lapok nagyszáju cikkei, hogy a béke csak akkor köthető meg, ha a német hadsereget teljesen legyőzik, a háború eddigi eseményei után olyan nevetségesen hangzanak, hogy Párisban sem adhatnak hitelt nekik. Kilenc hónap alatt nem sikerült a franciáknak országukat megtisztítani az ellenségtől, nem sikerült az északi-tenger belga partjait vissza-hódítani, az oroszok nem tudták áttörni Galicián, kilenc hónap alatt nem lehetett a szövetségeseket kiverni Lengyelországból és nem éreztük ez ideig az angol és franci flotta fölényét a Dardanéliákban. Viszont híreink vannak arról, milyen borzasztó az elkeseredettség a francia családokban és hiradások szólnak arról is, hogy a francia anyák tizenhét éves gyermekeiket mindenáron el akarják küldeni a harotérre. A sebesültek és elesettek száma Franciaországban rettenetes nagy.

Pont-a-Mousson bombázása.

Páris, április 23. A Petit Parisien jelenti, hogy Pont-a-Moussont kedden a németek újból bombázták. Több ház erősen megrongálódott. Egy polgári személy halálosan megsérült.

Genf, április 23. A németek órákon át szakadatlanul bombázták Pont-a-Moussont. A városban sok helyütt tűz ütött ki, a mely a nagy szélviharban elharapódzott. A tüzvész tegnap reggelig dühöngött.

Francia repülő flotta.

Basel, április 23. A Basler Nachrichten írja: A napokban, épen szürkületkor, francia légi flotta jelent meg a Schwarzwald felett és egyenesen nyugati irányt vett. A németek erős gépfegyver- és ágyutüzet nyitottak a repülőgépek ellen. Hogy honnan jöttek a francia repülők, ez ideig még nem sikerült megállapítani.

Bombáznak a német Taubék.

Rotterdam, április 23. Az ideérkezett jelentések szerint a német repülők néhány nap óta különösen nagy tevékenységet fejtenek ki az összes hartereken. Ezentúl angol területen is bukkantak fel egyes repülők. Egy Taube váratlanul megjelent Deal felett a tovább repült az ország belseje felé Favershamba. A repülőgépre hevesen lövöldöztek, de egyszer sem találták el. Időről-időre a gépről egy-egy bombát vetettek alá, amely azonban csak épületekben tett kárt. Két másik repülőgép Sittingbourne felett jelent meg a bombákat dobott alá. Bár igen alacsonyan repültek, sem

az ellenséges tüzelés, sem az angol áldozó repülőgépek nem tudtak kárt tenni bennük a tovább repültek Canterbury felé.

Franciaországban ismét több német repülő jelent meg a gerardmeri francia hadállások felett, melyekre gyújtóbombákat dobtak le. Egy „Aviatik” repülőgép megjelent Maurmelon felett a több épületet bombázott, melyekben csapatok voltak elhelyezve. Ugyancsak Soissons vidékét is huzamosan bombázták.

Anglia korai mozgósítása.

Bécs, április 23. A monarchia clevelandi konzulja, Ludwig Ernő könyvet irt az amerikaiak tájékoztatására „Austria Hungary and the War” címen. A „Saturday Evening Post” című előkelő amerikai lap ebből a könyvből a következő rendkívül érdekes részletet idézi:

„A Pacific-partokon Newyorkban és más amerikai vidékeken időző angol tiszték már július végén elutaztak Anglia felé. Az angol tiszték sürgős parancsot kaptak, hogy amint lehet, azonnal térjenek hazájukba.

Urbán Péter úró
főrendi tagságát törvénybe
iktatják.

(Az új közjogi mágnások. — Bárók, akik nem lettek törvényhozók.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 23.

A főrendiházról szóló törvény megparancsolja, hogy a kormány minden országgyűlési időszak végeztével, törvénybeiktatás végett köteles előterjeszteni azokat a családokat, akik örökös főrendiházi tagságot kaptak. A kormány itt tíz évi mulasztást pótolva, most terjesztett elő erről törvényjavaslatot. A törvényjavaslatban azonban nem az az érdekes, hogy ami abban benne van, hanem az, ami nincsen benne.

1885-ben örökös főrendiházi jogosultsággal törvénybe iktattak 19 hercegi, 138 grófi és 122 bárói családot. Ezekhez jött azóta öt grófi család: a Majláth, a Jankovich, a Vigyázó, a Lónyay és a Tisza, összesen öt család, — a bárók közül pedig: Nikolics Fedor, Wodianer Albert, a Bohusok, a Solymosiak, az id. Zeykek, a Harkányiak, az Inkeyek, a Baichok, Daniel Ernő és Vojnich István, összesen tíz bárói család. Most pedig jön négy grófi család, akik Semsey Lászlót kivéve, már eddig is grófok voltak és most csak magyar grófságot kaptak, továbbá a következő hét bárói család: Trauttenberg Frigyes, Forster Gyula, Csávossy Gyula, Majthényi Ottmár, Talián Béla, Orosdi Fülöp és Urbán Péter. Ezek a családok mind elnyerték a főrendiházi örökös tagsági jogot, ők tehát és minden férfi ivadékaik született törvényhozókká közjogi mágnásokká váltak a törvényhozási jogukat gyakorolhatják is, ha megütik a hat-ezer koronás földadótízetési cenzust.

Ellenben nem lettek közjogi mágnásokká azok a bárók, akik nem kapták meg az örökös főrendiházi jogosultságot, ellenére annak, hogy báróságot kaptak. Ezek a családok a következők: Poppar, Dóczy, Schossberger, Hatvany-Deutsch, Herczog, Grödel, Madarassy Beck, Guttmann, Kürschner, Korányi, Herczel, Lévy, Kohner, Korafeld, Ohrenstein, Hazai, végvári Neuman, Kochmeister, Andrányi, Láng, Tóth, Szalay, Kétly, Kürthy, Müller, Schwarzer, Kazy, Hámos, Papp Géza, Daniel Gábor Vojnich Sándor, Montbach és Cuvaj, összesen, harminchárom bárói család.

Ezeknek a király bárósításuk alkalmával nem adományozta külön az örökös főrendiházi tagsági jogot.

Románia nem kap orosz gabonát.

(Ellentétek a román és orosz vasutak között. — A Balkán államok egymás-közi viszonyai.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, április 23.

Carp Péter lapja, a „Moldova” két egymásra következő cikkében közölte, hogy a román kormány 150 vasuti kocsi és hat mozdonyt adott el Oroszországnak.

A kormányparti sajtó nem válaszolt ezen közlésekre, azonban az „Adeverul” és az „Epoca” siettek megleckéztetni a „Moldova”-t, amely ezen rüsszofil lapoknak most a következőket válaszolja:

— Ugy látszik, hogy az „Adeverul” és az „Epoca” hazafisága abban áll, hogy esetleges mozgósítás előestéjén vasuti kocsijainkat eladjuk Oroszországnak. Ugy látszik, hogy az „Adeverul” és az „Epoca” hazafisága abban áll, hogy mindenkor ellenségünknek eszközt adjunk a kezébe, amely győzelmét megkönnyítse. Ugy látszik, hogy ezen lapok hazafisága abban áll, hogy a mi védelmi eszközeinket csökkentsék és ezáltal ellenségünk támadó eszközeit növeljék. Ez a hazafiság nem a miénk, ez az „Adeverul” és az „Epoca” hazafisága. Mi az ilyen hazafiságot csak megvetni tudjuk.

Százötven román vasuti kocsi.

Az „Inainte” a szóbanforgó vasuti kocsik eladása, illetve az egész aktus meggyűlöltése kapcsán Románia és Oroszország közötti surlódásokról ad hírt. Ezeket írja:

— Egy héttel ezelőtt Jassyba érkezett Radonoff orosz mérnök, több mérnöktársa és számos munkás kíséretében és nyilvánvalóan az érdekelt kormányok kölcsönös megállapodásai alapján várt román vagonoknak Oroszországba való szállításán kezdtek munkálni. Ezek az oroszok beszélték, hogy ők 150 vaggont fognak küldeni Oroszországba. Csütörtökön azonban egészen váratlanul beszüntették az expedíciós munkát, holott ekkor még 70 vaggont sem küldtek el Jassyból. Szombaton este pedig Radonoff mérnök embereivel eltávozott Romániából. Hogy mindez miért történt, azt senki sem tudja. Általában azt hiszik, hogy a román kormány azért szüntette be a vagonok kiadását, mert az oroszok sem akarják kiszolgáltatni a Románia által Oroszországban vásárolt 3000 vagon buzát és lovat. De tovább megyünk. Az oroszok azokat a bizonyos ártatlan gépeket sem akarják szállítani, amelyeket a jassyi dohánygyár rendelt Oroszországban. Minden lehető befolyás igénybevétele után a kijelölt terminusnál jóval később a gépeknek csak néhány alkatrésze érkezett meg és majd rövidesen egészen beszüntették a szállítást.

Nem lesz közvetlen vonal Bukarest-Pétervár között.

Predeal, április 23. Bukarestből ideérkezett hiteles jelentés szerint, azokat a munkálatokat, amelyeket a Bukarest és Szentpétervár között közvetlen vasuti összeköttetés létesítése céljából megkezdettek, váratlanul megszakították.

Radonoff orosz főmérnök, a ki számos orosz munkással Jassyban időzött, már el is utazott Kievbe.

Románia viszonya a Balkán államokhoz.

Bukarest, április 23. Az athéni „Kairi” írja:

— Amint illetékes helyről értesülünk, Venizelos volt görög miniszterelnök még január havában megbízást adott a bukaresti görög követnek, hogy tegyen világos és precíz előterjesztést a román kormánynak Romániának a Balkán államokkal szemben elfoglalandó álláspontjára vonatkozólag. Ennek a görög előterjesztésnek a szövegét maga Venizelos fogalmazta és Görögország követe sietett azt a román miniszterelnök elé terjeszteni.

Bratianu román miniszterelnököt nagyon meglepte a görög kormány ezen lépése és nyomban kijelentette, hogy

Románia semlegességi politikája és barátságos viszonyának valamennyi állammal való fenntartása mellett kifog tartani.

— Románia — ugymond Bratianu miniszterelnök — természetesen rokonszenvezik a vele barátságban lévő szerb néppel, de azzal a küzdelemmel szemben, amelyet Szerbia folytat, teljességgel egykedvű marad. Szerbia harcra csak emberbaráti szempontokból érdeklődik és annyiban, hogy a harcok folyamánai esetleg román érdekeket érinthetnek. Románia viszonya Bulgáriához is nagyon őszinte és semmi oka nincsen, hogy előre megállapítsa azon magatartását, amelyet Bulgáriának netáni akcióbálpése esetén követne.

Bulgária semlegességgel éri el célját.

Bukarest, április 23. Gesov személyes organuma a „Mir” interjú közöl Toncsev pénzügyminiszterrel, aki kijelentette, hogy a bolgár kormány meg fogja őrizni semlegességét egész addig, amíg látni fogja, hogy semlegessége fentartásával milyen módon valósíthatja meg nemzeti ideáljait. A helyzet ma olyan, hogy Bulgária csak semlegességgel érheti el azt, amit akar. Bulgária a konfliktáció végén fog intervenálni, amikor látni fogja, hogy beavatkozása haszonnal kecsegtet. Semmi esetre sem fog azonban a kormány kalandokba bocsátkozni.

A valandóvi határineidenre vonatkozólag Toncsev kijelentette, hogy ő a bandák tevékenységét elítéli, mintán azok csak károkat okoznak Bulgáriának. Amennyiben egy Bulgária-Szerbia és Görögország közötti leszámolásról volna szó, ennek az elintézésére más mód kínálkozik.

Harcéri szolgálatra jelentkezett képviselő. Pécsről jelentik: Hámos Antal báró képviselő önkéntesnek jelentkezett a pécsi 8. honvédhuszárezredhez, azzal a kérelemmel, hogy ne tartsák itthon kiképzés és önkéntesi iskolázás címén hónapokig, hanem vigyék azonnal a harcvonalba, mert mindazt, amire a katonának szüksége van, a lövészárokból is megtanulhatja. Az ezredparancsnokság ezt a kérelmet teljesítette és Hámos Antal báró orosz képviselőt önkéntesnek beosztotta Bárczay Ferenc orosz képviselő, honvédhuszárszázados századába, amely különösen a tél folyamán számos kitűnő fegyvertényvel nagy elismerést aratott. Hámos báró a képviselőházi tanácskozás után századparancsnokával: Bárczay Ferencel együtt megy a harcérre.

Körösbökényi járásbírák egymás ellen.

(Fegyelmi tárgyalás a nagyváradai ítélőtáblánál.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, április 23.

A körösbökényi járásbírószág vezetője, Schwester dr. és a járásbírószág tagjai Damaróczy István és Buday Zoltán közt már régebb idő óta nincs meg az az egyetértés, mely az együttműködéshez szükséges. A surlódások utóbb a magánérinkezés megszüntetésére fejlődtek, sőt a civódások sem voltak ritkák a bírák közt, úgy, hogy végül is a járásbírák ügyei felettes hatóságukhoz kerültek. A nagyváradai kir. törvényszék fegyelmi tanácsa ma foglalkozott az ügygyel. A tárgyalásról nagyváradai tudósítónk következő távirata számol be:

A nagyváradai kir. tábla fegyelmi bírósága ma foglalkozott Schwester körösbökényi vezető járásbíró és Damaróczy, továbbá Buday körösbökényi járásbírák fegyelmi ügyeivel. A tanácsban Imrik Géza táblabíró elnökölt, a vádhatóságot Skultéty József főügyész helyettes képviseli, Schwester Stöcker József, Damaróczyt és Budayt pedig Kotzó Jenő dr. nagyváradai ügyvédek védik.

A tárgyalás megnyitása után Imrik Géza elnök ismerteti röviden az ügyet. Damaróczy ellen az a vád, hogy felebbvalójával szemben nem viselkedett a köteles tisztelettel. Damaróczy Schwester mindenütt becsémélte, sértő kifejezésekkel illette, elnevezte őt ad norman „főhadszállásmester”, „főkiszállásmesternek” előzve ezzel arra, hogy Schwester hivatalos ügyekben gyakran utazott vidékre, vagy ahogy azt hivatalos nyelven mondják, gyakran „szállt ki.” Egy társaságban Damaróczy kijelentette, hogy Schwester teendőit elhanyagolja, sőt egyáltalán nem is dolgozik.

Buday Zoltán ellen az a vád, hogy hivatalos aktáit késedelmesen intézte el a hogy rokoni ügyeiben is tárgyalt, holott kötelessége lett volna azt a körülményt, hogy a perben rokoni szerepelnek, felettesének bejelenteni a más bíró kiküldését kérni. Terhére rója a vádhatóság azt is, hogy mindenütt adósságokat csinál a végre, hogy körösbökényi ügyvédekkel közösen váltóobligói vannak, ami a bírói függetlenség és objektivitás kárára történhetik csak.

A tárgyaláson Damaróczy rendkívül szenvedélyesen védekezett. Hangostatta, hogy Schwester őt, amióta csak hivatalába helyezték, folytonosan üldözi. Schwester a hivatalos kiállításokat, amelyek legitim mellékjövdelemmel járnak, a maga számára foglalta le, ellenben munkáját nem végezte el.

— Kijelentem — mondotta Damaróczy valamelyében — hogy Schwester soha sem neveztem főkiszállásmesternek. Ellenben fennhéjázó modora és nagyozása miatt őt az egész körösbökényi „körösbökényi II. Vilmosnak” szokták nevezni!

Imrik elnök megállapítja, hogy Damaróczy felebbvalójával szemben meg nem engedett és nem illő hangot használt.

Buday Zoltán rendkívül nyugodtan és határozatosan védekezik, kiparirozza a vádpontokat. Érdekes felszólalásában bizonyítja, hogy hivatalának lelkiismeretesen eleget tett. A vád minden pontját sorra cáfolja, hangostatja, hogy mindig objektiv volt a megközelíthetetlen.

Délután a tárgyalást félbeszakították, hogy holnap folytassák. A fegyelmi hatóság előre láthatólag már holnap meghozza ítéletét.

Temetnek a harctéren.

(Halottak két rajvonal között. — Levél egy fővezárokból.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Isten háta mögött, 1915. április.

Ma halottakat temettünk ... Márványarou, esendes halottakat, akik már napok óta fekszenek groteszk mozdulatokkal a két rajvonal között a szűzi, fehér havon és állhatatos pihenésükkel már már irigyeikké tettek bennünket, élőket. Ők képviselik a három nap előtti roham óta az elmulást és ők a fehér hómező egyedüli fekete pontjai; fekete pontok, amelyek egy-egy becsületes küzdelemben kidőlt élet sorát lezárják.

Ebből után egy órákor kezdték a mieink lobogtatni az immár kétes színű fehér zseblendőiket, hogy a gyászos aktus kezdetét bejelentse és nemcsak az oroszok is lengetni kezdték az övéiket. Az őrszemek tüzelése — amely mindkét részből a folytonos éberséget és készséget jelzi, abbamarad — és a sebesült, illetve halottvívók a vörös keresztet karszalag védelme alatt lehúzódnak a két rajvonal között fekvő völgybe. A nap a tavaszba térő tél minden kedveskedésével tekint a esendes harctérre, amelynek szélén hóval terhelt állnak lenyűgítő szomorúan lecsüngő ágakkal s ágaikon csillogó hókönyvekkel oly szomorúan nézik a temetést, mintha sírázó-asszonyok volnának.

A honvédek csak szigorú parancsal lehet visszatartani a jól megásott fedezékeikben, amelynek földágyából mindenáron ki akarja őket csalogatni a nap és a biztonságot nyújtó végtelen esend. A bennmaradásra a szigorú parancsot én adom ugyan — *nehogy az ellenséges tűzéréség figyelőinek rajvonatunk egész menetét eláruljuk* — de jómagam kiöntött ürge módjára kinászom a fedezékből a temetés rendezők gyors munkáját nézve.

S most, mintha egy új francia négyes különösen egyöntetű figurái játszanának le, úgy történik minden. Az ellenséges rajvonatból kiemelkedik a velem szemben levő szakasz parancsnoka, az én ellenségem. Mintha megakarna mutatni deccog, káros alakját, feláll a fedezék tetejére és a viszonyokhoz képest — amint látszóvemen magam előtt látom — elég udvariasan bemutatkozik.

Szép, szőke tipikusan szláv fiatal-ember; kissé teányosan gyöngéd arcvonásokkal, szinte el sem akarom hinni, hogy ő lenne az, aki oly kegyetlen parancsokkal tüzelte a szakaszomat, sőt talán már ő maga is többször elől vette a fedezékből fel-felbukkanó fejemet.

Egyetemi hallgató lehet ő is valahol Varsóban, vagy Petrogradban és alighanem, szép szőke szeretője van, aki sokat gondol rá és csókratívó ajakkal várja vissza a kis hónapok szoba, amely most bitangul elhagyatva áll ... Arra is kellene talán gondolnom, hogy édes anyja is van, kisírt kék anyaszemekkel, de ez tulajdonos jóindulat lenne a részemről, hisz ő alighanem arra gondol, hogy milyen jó lenne, ha úgy egyszer puka-hegyre kaphatna.

Ezútt a völgy is kitisztult már a halottaktól és én az orosz barátommal kölcsönösen vigyázok, nehogy az egyik a másikat megelőzze a fedezékbe való ugrásban. Enn még egy barátságos szervust is inték neki, de ő naívnul megijesztett haraggal nem fogadja, vagy talán nem is vette észre.

Két perc múlva megszólalnak az első lövések és ezzel vége is van a fegyverszünetnek. Estefelé élénk tűzharc fejlődött ki és én észleléseket adok le az orosz barátom ál-

lása felé, hátha valamelyik eltalálja bánatos, szőke fejét.

A nap is lassankint lefelé száll már. Néhány kőza, hazafelé nőtő varju károg bele hosszan, vontatottan a puskaropogásba. Lassankint feljön a hold is, ezüstös-fehér leplet terít a nyugtalan hómezőkre, ahonnan hátrafelé, a völgybe fekete ut kigyózik két mozgó, piszkos-szürke alakkal — két felkötött karu sebesült megy lassan, elcsigázva Magyarország felé — és nekem Heine e két szomorú gránátosának az alakja úgy a szívembe vág, hogy elkeseredésemben még dühösebben tüzeltem a szép szőke orosz állását.

Hönigsz Félix.

Százharmincezer korona apátlan gyermekeknek.

(Aradmegye árvaszéke a házasságon kívül születettekért. — Az alispán jelentése a gyermekvédelmi ügyosztálytól.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 23.

Aradmegye szép munkát végző árvaszékének valóban hasznos és az országban mindegyik példának tekintett intézménye a gyermekvédelmi ügyosztály, amely mintegy másfél év előtt kezdte meg működését. Nachtnébel Gyula árvaszéki elnök kezdetől fogva nagy szeretettel tekintette ezt a legfiatalabb megyei hivatalt, amelynek munkájáról az Aradi Közlöny már több alkalommal beszámolt. A gyermekvédelmi ügyosztály ügyeit, mint ismeretes, Kellér Gyula árvaszéki jegyző vezette, aki most nemzeti szolgálatot teljesít.

Amikor most, a háború idején különös gondot fordítanak a gyermekvédelemre, a jövő generáció korsára, kétszeresen becsesnek tűnik től Aradmegye árvaszékének ezen a téren közel két esztendő óta kifejtett munkája, amelyről Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispánnak az áprilisi megyegyűlés elé szánt jelentése emlékeztet meg részletesen. A jelentéstől megtudjuk, hogy a gyermekvédelmi ügyosztály az év elejéig 1062 1913. előtt született, 1307 1913. évben született, 754 1914. évben született összesen 3123 házasságon kívül született gyermek ügyében járt el. A gyermekvédelmi ügyosztály főtelevésze oda irányult, hogy a házasságon kívül született kiskorúaknak szülei törvényes házasságot kössenek s abban gyermeküket törvényesítsék, mert a házasságon kívül született kiskorú anyagi és erkölcsi jövője az által biztosított legteljesebben.

Ezen működés eredménye gyanánt 1200 gyermek született köztük törvényes házassággal. A törvényesítési eljárás minden esetben folyamatosan van, eddig befejezést nyert 688 esetben.

Ha az utólagos házasság kötést törvényes okok lehetetlennek találta, az ügyosztály oda is rendelkezett, hogy a természetes apa házasságon kívül született gyermeket fogadja örökbe, biztosítván neki ezáltal mind azon jogokat s előnyöket, amelyek a törvényes gyermeket megilletik. Dacára annak, hogy az örökbefogadási eljárás nehézkes és hosszadalmas s annak előnyeit a kis intelligenciája közneppel megérteni nehéz, 146 gyermek jövőjét biztosította az árvaszék örökbefogadás útján, nevet, családot adván ezáltal a törvényesen gyermeknek.

Olyan eset, hogy a természetes apa a házasságon kívül született gyermeket nem ismerte el magáénak s tartását nem vállalta, noha arra képesnek látszott, 191 volt. Ez esetben hivatásos gyámokat rendelt ki az árvaszék, kik a gyermek tartása iránt a természetes apák ellen azonnal felléptek. Az eljárás eddig sikeresen befejeztetett 64 esetben és pedig 52 esetben peres úton, 12 esetben egyezséggel. Egyezség útján 1600 koronától 240 koronáig terjedő összegeket fizettek be a gyámpénztárba a házasságon kívül született kiskorú tartásának megváltására. Egyezséggel, vagy per útján 10—30 koronás havi tartásdíjakat állapítottak meg.

Havonta tehát egyezséggel és per útján havi 810 és 9720 korona tartásdíj folyik be s miután az átlagos életkor, amelyre a tartásdíj fizetetik, 14 év, ez összesen 136080 koronának felel meg.

Az állami gyermekmenhelyen elhelyezett az árvaszék 95 oly házasságon kívül született kiskorút, kiknek anyagi és erkölcsi létérdeke családi környezetében biztosítva nem volt.

Pau tábornok Románián át akart bekeríteni az oroszokkal.

(Elutasított haditerv. — Izgalmas harcok Bukovinában. — A lengyelországi helyzet.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Bukarest, április 23.

Pau tábornok Oroszországban azt ajánlotta, hogy az orosz hadsereg hatoljon be Romániába és így hátba támadja bukovinai seregünket. Az ajánlatot elutasították, mert Oroszországnak Románia megtámadására nincs elegendő tartaléka.

Heves harcok Bukovinában.

Bukarest. Mamornicáról táviratozták az „Universul”-nak tegnapi keltével:

— A bukovinai harcok ismét felvették azt a heves karaktert, ami már régebbi idő óta előre látható volt. A szombatról vasárnapra hajló estén Mamornica nagyközség lakói izgalmasan véres harcok voltak tanúi, amely a román határtól alig néhány száz méternyire folyt le. Másrészt heves harcok folytak le a Pruth egész völgyében és ennek azon oldalán, amely Bukovinát a besszarábiai határtól elválasztja. Az oroszok részéről a 86. divízió vett részt a küzdelemben, az osztrák-magyarok részéről pedig egy kizárólag magyar katonákból álló divízió. A harc kimenetele még ismeretlen, amennyiben az ma reggel tűzépárbajjal folytatódott. Ez az összeecsapás a legelkeseredettebbek egyike volt azoknak, amelyek Bukovinában lefolytak. (Hírer jelentése, amely beszámolt a román határ ezen közvetlen közelében lefolytatott harcióról, hivatalosan megállapította, hogy az az oroszok veres visszaverésével végződött. A szerk.)

Hogy bántak az oroszok és az osztrákok a románokkal?

Bukarest. A „Dimineața” ma délelőtt közölte száma a következő érdekes interjú szerzői tudósítást közli:

A „Dimineața” bukaresti szerkesztőségében megjelent egy Moldovan Gavril nevű bukovinai paraszt, aki elmondta, hogy olvasta a „Dimineața” cikkét az elpusztított Bukovináról és ezen cikkre vonatkozólag több helyreigazítást akar adni.

— Nem igaz — ugymond — hogy az osztrák hatóságok és katonaság rosszul bántak a románokkal és őket kíméletlenebbül hívták volna be katonai szolgálatra, mint a többi nemzetiségűeket. Az osztrák katonai hatóságok a legigazságosabban bántak a románokkal. Az igazság éppen ennek az ellenkezője. Az oroszok bántak a legnagyobb kegyetlenséggel el velük. Az osztrákok mindig készek voltak arra, hogy a bajba jutott bukovinai románokon segítsenek. A legutóbbi áradáskor az ő megyei főnökük 150—200 korona segélyeket osztott ki személyesen a károsultak között. Ezzel szemben az oroszok meggyalázták a román nőket, raboltak és a bukovinai románokat a legnagyobb éhínségnek dobták martalécul.

— Kötelességének tartja — ugymond Moldovan Gavril — hogy mindezt tudomására adja a Dimineațănak.

Az idők jele, hogy a oroszofil Dimineața megjegyzés nélkül reprodukálja Moldovan Gav-

ril szavait és hogy azoknak mentől nagyobb súlyt kölcsönözzön, leközeli a bukovinai román paraszt arcképét is.

Egy lövetű fegyverrel harcolnak az oroszok.

Bukarest. Az Universul haditudósítója jelenti Mamornicából: Az itt harcoló orosz katonák régi egylövetű fegyverrel vannak felszerelve.

Bojant kiűritette az ellenséget.

Bukarest. Az Universul haditudósítója jelenti: A besszarábiai harcok kisebb harcok folynak. Az orosz vezérkar Bojantból Largába húzódott vissza. A monarchia tüzérése főlényben van.

Nem az oroszoké már Taraov?

Berlin, április 23. A „Berliner Morgenpost”-nak jelenti a sajtóhadiszállásról: Az utóbbi hetekben az oroszok csak igen ritkán támadtak és akkor is csak kis területen és jelentéktelen erővel. Csak a Bialánál kíséreltek meg néhány nappal ezelőtt nagyobb éjszakai támadást, amely azonban három órási harc után teljesen összeomlott. Tarnovot az oroszok, mint muníció- és élelmiszerközpontjukat, rövid idővel ezelőtt feladták, mert nem bírták ki különösen heves tüzéréseink tüzelésének hatásait. Taraovot az oroszok csak éjszakánként keresik fel, hogy ott bevásároljanak. A legutóbbi napokban negyven-nyolc órási felhőszakadás megdöbbentette a Duna-partot. Az ár három hidat súlyosan megrongált, úgy hogy ideiglenesen ponton-hidakon történt az átkelés. Műszaki csapatok azonban a megrongált ártakat hamarosan helyreállították.

Új orosz erőltetések a kárpáti fronton.

Zürich, április 23. A Neue Zürcher Zeitung a következőket írja: A kárpáti fronton a helyzet változatlan és a nyugalom egyre tart. Azok a támadások, amelyekre az oroszok vállalkoznak, egyáltalában nem befolyásolják a helyzetet.

Bécs, április 23. Az oroszok új tartalékairól, a melyeket a Kárpátokra visznek, a Reichspostnak az északkéleti hadsereg hadiszállásán lévő haditudósítója a következőket jelenti:

— Az oroszok szemléletmódját gyenge tüzéréseik állásaik megerősítésére várt tüzérést vonnak össze, a melyet vagy Grodnóból, vagy Oityából hoztak. Több nehéz ágyút állítottak fel a azokkal Krasnopoltól nyugatra elterülő hadállásainkat minden eredmény nélkül lötték. Teljesen ki van zárva, hogy hamarosan támadást kockáztassanak a hadállásaink ellen, a melyeknek erejét jól ismerik.

Világos nappal egyenesen örültség volna támadniuk, az éjszakák pedig holdtöltekor olyan világosak, hogy az oroszok nem mernek támadni. Észrevehető itt az orosz hadsereg meggyengülése és megtudtuk elfogott oroszoktól, hogy nagy csapatokat küldtek a Kárpátokba. Krasnopoltól keletre az utak még mindig járhatatlanok, noha két hét óta kedvező az időjárás és a talaj jól szárad. Az utak mentén megszámlálhatatlan sok lóhulla hever, nagy munkáscsapatok dolgoznak a hepehupás utak

kijavításán. Ha tovább is ilyen kedvező lesz az idő, akkor néhány nap alatt azok az utak, a melyek a mi utánpótlásunkra fontosak, rendszeren használhatók lesznek.

Repülők tevékenysége az északi harctéren.

Eperjes. Duklánál nyugalom van, csak tüzerharc folyt. Egy orosz repülő Sívár fölött zárt üveget dobott le, amelyet azonban nem találtak meg.

Csernovic, április 23. Délelőtt nyolc órakor ismét megjelent egy ellenséges aviatikus Csernovic fölött és a város különféle részeiben bombákat dobott le. Az egyik, amelyivel az érteki palotát akarták eltalálni, célt tévesztett és a palota közelében levő egyik utcába esett le s egy gyermeket megsebezett. A másik bombába a lovassági laktanya közelében, a harmadik pedig a pályaudvarnegyedben esett le, anélkül hogy fölrobbant volna. Az aviatikus Novoszizlika irányában eltűnt. Májig a városban és környékén összesen tizenkét bombát dobáltak, amelyek az előbb említett gyermek megsebesítésén kívül semmiféle kárt nem okoztak.

Kopenhága. Az április 21-iki orosz hivatalos jelentés szerint egy német repülőraj április 20-án 100 bombát dobott Bielostokra. Több ember meghalt, sokan megsebesültek. Bielostok és Varsó—szentpétervári kétvágányú fővonal legfontosabb csomópontja és a német repülőgépek valószínűleg az Ossoviec elött osztrák német sereg táborából röptek Bielostok fölé, nyilván a célzattal, hogy a kétvágányú fővonalat és a Bielostokból Ossoviecbe vezető vasútvonalat használhatatlanná tegyék. Az oroszok azt jelentik, hogy ők megőrzésként viszont Soldau kelet-poroszországi határváros vasúti állomására dobtak le repülőgépeikből bombákat.

Az északlengyelországi harcvonal.

Bécs, április 23. A Reichspost haditudósítója jelenti: Az egész észak-lengyelországi arcvonalon általában nyugalom van. A rossz utak miatt az utóbbi napokban nem voltak hadműveleti változások és a közeljövőben, amíg az előkészített terület fel nem szárad, különösebb esemény nem is várható. A harc főleg tüzérésekre szorítkozik, amelynek a tiszta, száraz időjárás kedvező. Emellett csak egész jelentéktelen, kisebb előőrmű harcok vannak folyamatban. Állásaink erősségét az oroszok már ismerik és nem is kockáztatnak újabb támadást és nem is tehetők fel, hogy az oroszok mai erejükkel a legközelebbi időben támadnának. Mindabból, amit itt láttam, arra kell következtetnem, hogy a német állások egyáltalán nem bevehetők vagy csak a legnagyobb emberáldozatok árán. — Az utóbbi harcok tapasztalata után ítélve, — úgy látszik, — hogy az orosz hadvezetőség itt már jobban kíméli az emberanyagot, mint eddig, mert a krasznopoli harcok óta, ahol az orosz csapatokat halomezámra kiszáította le tüzéréseink, óvatosabban támadnak. Úgy látszik, hogy az itt felvonuló csapatok nem a legjobb minőségűek. Napról-napra jelentősebb előőrműknél csoportok, amelyek az ellenséges hadállást elhagyták és a foglyok azt bevizsgálják, hogy a legtöbb ezred legénységét alig otheti kiképzés után küldik a harcvonalba. Az elmúlt harcokban sem volt az orosz gyalogság tüzelése kitűnő, de most szemmel láthatólag megrosszabbodott. Ha az oroszoknak más frontról sikerülne csapatokat átvonniuk, akkor is bizalommal tekinthetünk az esetleges támadások elébe, miután csapataink a lengyelországi—mazuri vonalon rendkívül erős állásokat tart megszállva.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

Konstantinápoly. A szíriai parton eirkáló hajók megkísérelték a Hedzsász vasut egyik hidjának felrobbantását, de sikertelenül. Az ellenség megakart akadályozni a muzulmánokat abban, hogy szent helyeiket felkeressék.

London. A németek az Északi tengeren feltartották a Brillant nevű norvég gőzöst.

Gent: A *Journal de Geneve* jellemzi a hadviselő államok hadseregeit. A lap szerint a franciák mindenkor készek az offenzívára, de vigyázatlanok. Az angolok megtartották, de a jólét tradíciói leláncolják. Az oroszok kimeríthetetlen ellentállási képességűek, de lassu katonák. A németek igen szívósak, de hajlanak harcmódorukban túlzásokra. Miután a tényleges hadseregek minden államban kitogyóban vannak, csak a kiképzés alatt lévő anyagot lehet tekintetbe venni. Itt pedig Németország túlényben van Angliával szemben, mert tisztjeinek és altisztjeinek békelelétszáma rendkívül nagy és elegendő új csapatok kiképzésére, míg Angliának egy időben kell kiképeznie tisztjeit és katonáit is.

Brüsszel. Az angol admirális megszüntette egy hétre a személyszállító forgalmat Anglia és Hollandia között. Azt hiszik, hogy vagy újabb csapatszállítások tették szükségessé ezt az intézkedést, vagy pedig, hogy Anglia egyéb jelentékeny terv megvalósítását készíti elő.

Genf. Hangulatkeltés céljából Oroszország városaiban tüntetéseket rendeznek, de a nép sokszor ellentüntetésbe tör ki. Legutóbb Tíver városban összeütközés volt, egy tüntetés alkalmával a nép letépte a nemzeti szín zászlókat, a rendőrség és katonaság is közbeléptek.

Bukarest. Miklós cár, aki most ismét a harci frontot látogatja, ma Lembergbe érkezett.

Genf. Barrère római francia nagykövetet visszahívják és helyébe Hannotaux volt külügyminisztert nevezték ki.

Letartóztatott sikkasztó bankszolga.
(A mulatós ember büne.)

Távirati tudósítás.

Budapest, április 23.

Megírták röviden a lapok, hogy Győri István, a kőbányai Takarékpénztár szolgáját, aki tudvalevőleg 35.000 koronát elsikkasztott, letartóztatta a rendőrség. A sikkasztó bankszolga letartóztatása érdekes körülmények között történt.

Győri István — mint megírtuk, — a sikkasztást már hat nappal ezelőtt követte el, de a rendőrség csak tegnapelőtt hozta sikkasztását nyilvánosságra Győri ez alatt az idő alatt egész nap és egész éjszaka mulatott. Az elsikkasztott összeget nem hordozta magánál, hanem elhelyezte különböző takarékpénztárakban és csak egypár száz koronát tartott meg, amiből bőven jutott a mulatságokra. Nem igaz az, hogy a Ritzszállodában lakott volna; egyetlen éjszakát töltött csak a Terminus-szállodában;

míg a többi éjjeleket rendőri felügyelet alatt álló leányokkal aludta át.

Pár nappal ezelőtt átjutott Budára, a Fazekas-utca 29. számú házba, ahol több ilyen rendőri felügyelet alatt álló leány lakik. Az egyiknél beküldte magát Győri István és állandóan mulatott a leánnyal. Nagyon jó barátságot kötöttek és a bankszolga megmutatta a leánynak a takarékpénztári könyveket is.

Amikor azután a lapok közölték a sikkasztás hírért, a leány előtt gyanusnak tűnt föl bűnös vendége. Mindjárt gondolta, hogy senki más nem lehet, mint Győri István, a takarékpénztár sikkasztója. Ezt a gyanuját közölte a közelben posztoló rendőrrel, aki telefonált a második kerületi rendőrségre, ahonnan Joó II. István, Csizmadia István és Staud János rendőröket küldték ki a sikkasztó bankszolga elfogatására. A három rendőr felszólította Győrit, hogy kövesse őket a második kerületi kapitányságra, amit ez minden ellenszegülés nélkül meg is tett.

A kerületi kapitányság telefonon értesítette a főkapitányságot, ahonnan Kern detektívet küldték át Budára Győriért, aki ekkor már a kerületi kapitányságon mindent bevallott és ugyanezt megtette később a főkapitányságon is.

Az elsikkasztott pénzből Győri 34.300 koronát tett be takarékpénztárba, míg a többit elmulatolta.

A rendőrség Győrit letartóztatta és átadja az ügyészségnek.

— A pénzügyi központ törvényjavaslatát elfogadták a bizottságban. *Budapestről* jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután öt órakor ülést tartott. Több kisebb jelentés elintézésével a bizottság a pénzügyi központ alapítását vette tárgyalás alá és hosszabb vita után, amelyben Tisza István gróf miniszterelnök és Teleszky János pénzügyminiszter is felszólaltak, a bizottság a javaslatot elfogadta.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Daróczy Ignác dr. aradi pénzügyi segédtitkárt pénzügyi titkárrá nevezte ki.

— Híradás orosz hadifogságból. (Tjumen, Szibériából) Molnár Sándor hadapród sürgőnyileg tudósította Vingán lakó szüleit, hogy él és egészséges.

— Hősi halál. Merkler Sándor kadet-örrmester a harctéren kapott sebeiben 19 éves korában belehalt. Temetése csütörtökön délután nagy részvét mellett ment végbe Körtőn.

— Az Aradi Katholikus Házasszonyok Egyesülete április hó 24-én délután 5 órakor a városháza emeleti tanácstermében évi rendes közgyűlést tart, melyre tisztelettel meghívja a tagokat gróf Károlyi Gyuláné elnöknő.

— Tisza Lajos gróf állapota válságos. *Budapestről* jelentik: Tisza Lajos gróf állapota a mai nap folyamán továbbra is kedvező volt. Dollinger tanár este nyolckor meglátogatta a sebesültet és állapotát kielégítőnek találta. Éjjel tizenegykor a nagybeteg hirtelen erősen nyugtalan lett, láza 41 fokra emelkedett. Radvánszky báró tanársegéd, Tisza Lajos unokaöccse, az éjszakát virasztva a nagybeteg mellett tölti.

— Németország pénzügyi helyzete. *Berlinből* jelentik: Helfferich dr. birodalmi pénzügyi államtitkár egy amerikai újságíró előtt kijelentette, hogy az első két hadikölcsön öszeg elég fedezetet nyújt. Ha a háború tovább tart, ép oly könnyen fogják előteremteni a harmadik kölcsönt, mint az eddigieket. Németország takarékpénztáraiban még husz milliárd betét van, jóllehet, a második hadikölcsön sok pénzt vont el a takarékpénztárakból. Az újságírónak arra a megjegyzésére, hogy a német márka alacsony árfolyamát a külföldön, különösen Amerikában német vereségnek tekintik, Helfferich kijelentette, hogy a márka alacsony árfolyamának egyetlen oka a kivitel szünetelése. Németország nem kap pénzt a külföldtől és így kénytelen azt drágán megvásárolni. Németországnak jelentékeny pénzügyi összegeit blokkolták a külföldön, úgy, hogy az üzletek nem bonyolíthatók le normális módon, másrészt Páris és London közvetlen összeköttetésben van Amerikával.

— A monarchia és Németország közös vámpolitikája. *Budapestről* jelentik: Tudvalevő, hogy Ausztria, Magyarország és Németország illetékes tényezői hosszabb idő óta tárgyalásokat folytatnak a vámpolitikai kérdések szabályozása dolgában. E célból Berlinben már voltak tanácskozások, amelyek azonban nem vezettek pozitív eredményre. Értesülésünk szerint május közepén újabb megbeszélések lesznek Bécsben, amelyen a német, magyar és osztrák vámpolitikai központ kiküldöttjei vesznek részt. Ez az eszmecsere a német birodalmi gyűlés összeülése előtt akarja tisztázni az alapvető kérdéseket, illetve azt, hogy lehetséges-e szorosabb együttműködés vagy sem. A bécsi tanácskozás előtt valószínűleg bizalmas összejövetel lesz Budapesten a Gyáriparosok Országos Szövetségének meghívására, amelyen az osztrák kiküldöttekkel fogják előkészíteni a vámpolitikai kérdések megoldását.

— Aradmegyei honvédhadnagy távirata Azsiából. Reisz Ferenc, a gyulai 2. honvédgyalogezred hadnagya, aki a múlt év augusztus havában került ki a hadapród iskolából és csapatához történt bevonulása után Przemysl várába vonult, mindkét ostrom alatt oly vitéz hősiességgel vett részt a harcokban, hogy hadnaggyá léptették elő. A vár átadása után szintén orosz hadifogságba került. Édesapja, Reisz József eleki földbirtokos ma a következő táviratot kapta: „Mit Anton Singer gesund angekommen. Adresse Astrachan, Piscikaja Ulica 106. Viele Küsse Ferko. (Singer Antallal együtt egészségesen megérkeztem, Címem Astrachan, Piscikaja Ulica 106. Sok csókot küld Ferkó.) Az ázai Astrachan városban feladott távirat két nap alatt tette meg az utat Elekre.

— Gyászistentisztelet. Néhai Deutsch Ignác az aradi izr. finárvaház alapítója emlékének tiszteltetésére f. hó 25-én vasárnap esti fél hét órakor a zsinagógában gyászemlékünnepelet tartatik, melyre a hitközség tagjait ezúton hívja meg az előjáróság.

— Glattfelder püspök háborus pásztorlevele. Glattfelder Gyula dr. eszaki püspök most bocsátotta ki VII. sz. pásztorlevelét, amely több háborus intézkedést tartalmaz. Az egyházi nagy gondot fordít arra, hogy a papság és a hívők mindenben alkalmazkodjanak a megváltozott idők parancsolta állapotokhoz és eleget tegyenek köteleességeiknek. A püspöki körlevél az 1873—1877. években született B. osztályú népfelkelésre kötelezettek bemutatkozó szemléjét említi meg első sorban és felhívja a fenhatósága alá tartozó r. kat. iskolások elnökeit, hogy a nélkülözhetetlen tanítókról, akik alkalmasnak találtak, tegyenek hozzá előterjesztést. Közli ezután a vallás- és közoktatásiügyi miniszter felhívását a tanintézetek igazgatóival, tanáraival, tanítóival, illetve tanítónőivel való közlés céljából, hogy a folyó tanév befejezése alkalmával az évről előadást hazafias lelkesedéssel tartsák meg és a nagy idők jelentőségét a tanulói fűség fogékony lelkületébe és kitörölhetetlen emlékezetébe vésék. Az elemi népiskolák igazgatóit az idén is felhívja a püspök, hogy a folyó tanévben szintén tartsák meg a madarak és fák napjának ünnepélyét. Megemlékezik végül a körlevél az egyházmegyében történt személyi változásokról, halálozásokról, Pacha Agost kanonok préposti kinevezéséről, áthelyezésekről és újabb egyházi kinevezésekről.

— Nem sikerült a kiéheztetés. Szentpétervárról jelentik: Menciaikov, az ismert publicista a következőket írja a Novoje Vremjában: Az az elhatározás, hogy a szövetségeseket ki kell éhezteni, nem nagyon ijesztette meg a németeket. Ausztria-Magyarország ugyiszlán tökéletesen önmaga éllelmezi népeit, Németország pedig a statisztika szerint is kilenc hónapon át saját terméséből élt. Az új aratás már nincs messze és valószínű, hogy a táplálék hetvenöt százaléka helyett száz százalékot is sikerül termelni a nép egészségének veszélyeztetése nélkül. A német nép egészségét nem veszélyeztetheti az ételekben való takarékosság, mert hiszen ez a gazdag és okos nép megtalálta a békében is a takarékosság útját. A németek különben meg vannak győződve, hogy idegeiket megerősíti a háború és türelmüket megacélozza. Ez a jelenség egyike azoknak, amelyeket a hadi tudomány nem láthatott előre.

— Önként jelentkezett gyilkos. Prágából jelentik: Az ügyészségen tegnap megjelent Kurka József földbirtokos, a Malnik melletti Chlumikból és elmondta, hogy a múlt nap éjjelén meggyilkolta a házvezetőnőjét, Kindl Josefint. Kurka 16 évig élt együtt Kindl Josefinnel s az a gyanúja támadt, hogy hűtlen hozzá. Tegnapelőtt este hazatérve, ott találta vetélytársát. Perpatvar keletkezett köztük: aztán nyugovóra tértek. De tovább folytatták a perlekedést. Házvezetőnője erre baltát dobott feléje. A baltát ő elfogta, felugrott és Kindl Josefint több ütéssel agyonütötte. A vizsgálati bíróságnak Kurka megismételte vallomását és azt kérte, hogy lehetőleg gyorsan ítélik halálra és végezzék ki. Azt hiszik, hogy Kurka ostromlóját beszámíthatatlan állapotban követte el.

— A rézmozsarak. Budapestről jelentik: A Magyar Hírlapban gróf Andrássy Gyuláné felhívást intéz a magyar házasszonyokhoz az Országos Novéda Egyesület nevében rézmozsarak adakozására. Az egyesület csereben vasmozsarakat adományoz.

— Vissza a harctérről. Budapestről jelentik: A katonai hatóság intézkedése következtében a harctérre szökött és a rendőrségnél mint eltűnteket bejelentett fiukat, a mennyiben elfogják őket, hatóságilag visszaszállítják Budapestre. Az első ilyen transzport tegnap érkezett meg a főkapitányságra, ahová a katonai hatóság tizenkét fiút szállított. Ezek: Fajta János 13 éves iskolásfiú, Ruszhaber János 13 éves iskolásfiú, Endrédi István 15 éves iskolásfiú, Tóth Lajos 16 éves pincérfiú, Miklós Ernő 15 éves asztalos inas, Rubinfeld Sándor 14 éves iskolásfiú, Laukovics József 14 éves pékinas, Kiss Károly 15 éves mindenes, Francz Imre 15 éves iskolásfiú, Csizmadia Zoltán 14 éves pincérfiú és Szabó Sándor 15 éves szabóinas. A rendőrség a fiukat hozzátartozóinak fogja átadni.

— Hadi foglyok alkalmazása gazdasági munkákra. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületől nyert értesülésünk szerint a cs. és k. hadügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy a hadi foglyok 200-nál kisebb, de legalább 30 emberből álló csoportokban, az ez iránt folyamodó községek részére is rendelkezésre bocsáttassanak és ilyen formán, a község szavatossága mellett a hadi foglyok oly gazdaságokban is alkalmazást nyerhessenek, ahol a gazdasági munkák elvégzésére csak kisebb munkaerőre van szükség. A hadi foglyok ilyen módon való alkalmazásának feltételei és az erre vonatkozó szerződések megkötése végett az azokra igényt tartó gazdák az illetékes községi előjárásához forduljanak.

— A bukott nő. (Hesperia újdonság az Urániában.) A sorstragédiák egyik legszebb alkotását kapja ma a közönség. Az emberiség szinte előre meghatározott sorssal születik, vannak, kiknek egész életét tavaszi napsütés ragyogja be, másokra a sors pörölye állandóan lesújt és egész életük elhibázott, céltalan küzdelmek láncolata. Vannak, kik másokért élnek, de maguk boldogságát sohasem érezhetik, ilyen emberek sorsát adja ez a dráma is. Egy kiváló fiatal leánynak bukását eleveníti meg a film. Az emberi szenvedélyek hatalmasan sodró ereje a legjobbnak indult pályán közepén tör meg az ifjút és mikor azt is megtudja, hogy hűbe letért a jó utról, végleg elkeseredik. De a romlott leányban feléled a testvéri szeretet és örökre kitér az útból. Hesperia ez a kiváló olasz tragika játssza a nehéz címszerepet és megrázó drámai erővel, leigázó szépségével szenzációs sikereket ért el. — A sors bolondja Schildkraut-tal az Urániában. 5

— Köszönetnyilvánítás. Temes-Nagyfalu szerb és német, valamint Főnlak község szerb és román ajku hazafias polgársága áldozatkészségének ismét újabb jelét adta, a midőn az aradi „Vörös Kereszt” konyhája részére 3—3 megrakott szekér élelmiszert ajándékozott, 1000—1000 korona értékben. Ezenkívül Temes-Nagyfalu 52 korona, Főnlak község 72-80 kor. készpénzadományt is juttatott a Vörös Keresztnek. Fogadják mindkét község nemesszívű polgársága ez adományokért az elnökség hálás köszönetét.

— Pályázati hirdetmény. Az aradii. kiházasító egyesület pályázatot hirdet kiházasítási hozományokra. Felhívtnak mindazon elszegényedett, árva vagy félárva izraelita leányok, kik ezen hozományokra igényt tartanak, hogy kérvényüket legkésőbb május hó 10-ig Kohn S. N. elnöknel (Batthyányi-utca 30) nyújtsák be. Az elnökség.

— Osztrák és magyar hadi segélyzőbélyegek százát egy koronájával veszi Kerpel László könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Tavaszra megérkeztek a szép gyermekkesik Fischer áruházában a Szabadságtérén. Osszehajtható nyári sportkocsi már 10 koronától feljebb. Gyermekszékek átalakítható 12 koronától feljebb. Mindenkinnek érdekében áll a Fischer Áruházat felkeresni. Fényképek kedvezmény. 227

— Kereskedelmi szaktanfolyam. Minden hó elsején új (gyors-, gépirási-, könyvelési) tanfolyamot nyitunk. Tandíj összesen 50 korona. Beiratkozás a délelőtti órákban, Ziffer és Hollós. Báró Bohus-palota. 1387

— Ritka bélyegek nagy választéka Kerpelnél.

— Jó szívkahüvelyek Kerpelnél.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — 151
Nyomda	— — — — 151

Barnumtól tanulták a mozgósítást.

(Az entente sajtó hazugságai. — Keptelen történetek francia, angol, amerikai lapokból.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 23

A külföldi lapok fantasztikus hazugságai egyre mulatságosabbak lesznek. Már csak megszólalni lehet azokon az együgyű, jámbor meséken, amelyeket az entente lapjai feltálatlanul olvasóközönségüknek. Mérgelődni miattuk, cáfolni őket igazán nem érdemes. Minden kommentár nélkül közlünk néhány humoros szemelvényt az ellenséges sajtó termékeiből.

A párisi Figaro írja:

— Egy nagy brüsszeli szállodát, amelyben a német tisztek klubot rendeztek be maguknak, rövid idővel ezelőtt történt nagy botrány miatt bezártak. Egy tábornoknak fontos iratai tűntek el, és több tiszt öngyilkosságot követett el. Poroszok, hannoveriak, szászok és bajorok karddal és revolverrel mentek egymásnak, mert néhány bajor azt állította, hogy borbélyuktól származnak a porosz tisztek arcán látható sebek. Hitelt érdemlő brüsszeliiek azt mondják, hogy ennek a verekezésnek öt halottja volt.

A milánói Secolo írja:

Egy olasz levelező, aki tíz évet töltött Németországban, azt állítja, hogy a németek csak hitelből éltek és abból, hogy a birodalmi bank szüntelenül gyártotta a papírpénzt. De ha majd nem lehet tovább kitolni a számla kiegyenlítését, Németország olyan gazdasági katasztrófa elé kerül, amely mellett eltölpül a német katonai és politikai összeomlás. Németország csak azért tartja még magát, mert a kormány megparancsolta a csődbe jutott kereskedőknek, hogy üzleteiket a háború befejezéséig tartsák nyitva. A német nép vezetőinek és oktatóinak hibája folytán a romlás felé tart.

A párisi „Le petit Journal” is megszívlelendő dolgot ír:

— Valóságos öngyilkossági járvány uralkodik most a német hadseregben. Brüsszelben naponta több katona vet önkézzel véget életének. Csalódások a szolgálatban, reménytelenség a háború végleges kimenetelében, a váry-

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata.

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

Telefon 250. szám. 1209

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tisztelt költözők közönség figyelmét felhívni, hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpitozott 6, 8 és 10 méter hosszú paten-tirozott zárt butorszállító kocsijaimmal. Tisztelettel:

Eliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

ható veszélyektől való félelem — többnyire ezek az öngyilkosság okai. Másrészt viszont azt is be kell látni, hogy az öngyilkosság a német nép karakteréhez tartozik. Arrogáns, amikor győz, de mindjárt letört a „boche”, mihielyt rosszul megy neki. Az öngyilkosság egyik következménye is annak az „intenzív” német kultúrának, amellyel már kora ifjúságukban telítődik a kis „boche”-ok koponyáját. Arra tanítják őket, hogy „Németország mindenek felett!” Na, és ha aztán nem maradnak feldl, akkor meginnognak. Ez az élet! Ilyen módon Németország az Európának, ami Kína a keletnek: az öngyilkosság országa.

A londoni Daily Express ezt írja:

— Kluck tábornoknak a főhadiszálláson viharos összetűzése volt a császárral. Ez után a front legveszélyesebb pontjára ment azzal a szándékkal, hogy megöleti magát ellenséges golyó által. (Kluck tábornok tudvalevőleg akkor sebesült meg, mikor az elűző állásokat tekintette meg.) Kluck hadseregét legközelebb a trónörökös főparancsnoksága alá rendelik.

Az amerikai sajtó nem marad el európai lapjairól mögött. A Newyork Herald írja:

— Pomerániai ezredék nemrég bevonultak Courtrai-be, az állomáson parádét tartottak. Ebből az alkalomból a város nevét Calais-ra változtatták át. Az utólag készített fényképfelvételeknek, amelyeken már a helység új neve szerepel, arról kell tanuszkodniuk otthon, hogy Calais-t végre megszállták a német csapatok!

A Londonban megjelenő „Independance Belge” című lap írja:

— A német hadseregnek olyan sikerrel alkalmazott szisztémája, amellyel vasúti kocsikra olyan gyorsan tud lerakni nehéz terheket, nehéz ágyukat is, — senki se találta vol-

na ki —: Barnum és Baily óriás cirkuszától származik. Mikor a császár 1899-ben megtudta, hogy az óriási cirkusz Hamburgba érkezik és három órával megérkezése után már rendben elhelyezkedett a tökéletesen felépített sátrakban az anyagnak, embereknek és állatoknak óriási tömege, különvonatra ült, hogy személyesen tekintse meg a csodát. A látottak felett nagy meglepetését fejezte ki, de nem mondta meg, hogy miért. A következő napon azonban már nagyon sok tiszt rendes látogatója lett a cirkusznak és ők is épen úgy el voltak ragadtatva, mint legfőbb haduruk, miután a legrészletesebben megmagyaráztatták maguknak a cirkusz szisztémáját.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1915. évi április 24-én:

C. Bérlet.

C. Bérlet.

R. Gombaszöghy Frida vendégfelléptével:

A sárga lilium.

Szín mű.

Kezdete este 7/8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Fog-Krém

KALODONT

70 Fillér.

1880

NYILTÉR.*

Carfiol, kelkáposzta,

fejes saláta, paraj, vajretek, articsóka stb. vegyesen 5 kg.-os postacsomagokban bérmentve a legolcsóbb napi ár mellett körülbelül 3—4 kor. Nagyban levélileg. Később cukorborsó, spárga, paradicsom, cseresznye stb. szállít

T. Beilschmidt Gärtnerrei
Triest. 1875

Sürgönyelm: Beilschmidt Triest.

Grünberger R.

E
L
Ö
N
Y
O
M
D
A

Arad, Atzél Péter-u. 3., I. em.

1915. El. XIV. A. 107. szám. — 14. sz. Bizotts.

Hirdetmény.

A battonyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság 1915. évi március hó 11-én 880/1915. tk. sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Magyarbányhegyes községre vonatkozólag az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikkék értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba tért, a nevezett községben a helyszíni eljárás és pedig az 1891: XVI. t.-c. 9. §-a értelmében első sorban az azonosítás 1915. évi május hó 17-én és ennek befejeztével a további bizottsági eljárás fog kezdődni.

Ezenfelül felszólítanak:

1. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kiegészítik, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1889: XXIX. t.-c. 15—18. §-ai és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetéktelengedési kedvezménytől is esznek; és

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vo-

natkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartva bejegyzve, ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Várhelyi Károly,
kir. betétszerkesztő tkvvezető.

1470

Dávid Samu,
kir. betétszerkesztő bíró.

Községek előjáróságainak,

Kereskedőknek ajánlok nyirségi

burgonyát

garantált szállítási kötelezettséggel 1221

Kalmár Endre

terményüzlete ARAD, Asztalos Sándor-utca és Chorin Aron-utca sarok. —: Telefon 670.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

9499—1915. kh.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Arad sz. kir. város területén a kimérésre kerülő marhahús maximális árai a városi tanács 9429—1915. sz. illetve a polgármester ur 2467—1915. sz. határozatával a következőképp állapították meg: 1. pecsenye hus kgja: 2 K. 48 fill. 2. hátulja hus kgja: 2 kor. 24 fill. 3. szegye hus kgja: 1 kor. 92 fill. 4. vesepecsenye hus kgja: 8. kor. 20 fill.

A város közönsége által vásárolt I. rendű hizott jószágokból kimért hus maximális árai a következők: I. rendű husok (pecsenye) 8 K. 90 fill. II. rendű husok (hátulja leves) 8 kor. 40 fill. III. rendű husok (szegye) 8 korona.

Az 1884. évi XVII. t.-c.-be iktatott ipartörvény 54 §-a, valamint az 54000/1908. sz. husvizsgálati szabályrendelet 94 §-a alapján elrendelem, hogy minden mészáros, aki a város közvetítésével vásárolt I. rendű, hizott marhát ad el, köteles ezen utóbbi, — a ki pedig nem a várostól átvett marhát vág, — a fentebb megállapított maximális, vagy esetleg ennél alacsonyabb eladási árakat, az eladási helyeken szembeöltő és olvasható módon kifüggeszteni. Ezen árak kifüggesztését elrendelő meghagyásom ellen vétők az 1879. évi XL. t.-c. 187. §-a alapján fognak büntettni.

Figyelemtetem az érdekelteket, hogy a fentebb meghatározott legmagasabb áraknál drágábban árusítani tilos, az ez ellen vétők az 5600—1914. M. F. sz. ministeri körrendelet értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 kor.-ig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettni.

Kijelentem továbbá, hogy jelen rendelet betartását közegelmével a legszigorubbán ellenőriztetni fogom és minden tudomásomra jutott árudragító ellen kérielhetetlen szigorral fogok eljárni.

A város fogyasztó közönségét felhívom, hogy a maximális árakat áthágó mészároshat hivatalomnál haladéktalanul jelentse fel.

Arad, 1915. április 17.

Greén Nándor,
főkapitány.

A szépségápolás titka a használandó
szépségápolószerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

5587—1915. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi minister 30800—III—A—1915. számú rendlete értelmében a következőket teszem közhírré:

A hadi állapot tartama alatt, a katonai célokra használt lovak a rendkívüli helyzet folytán olyan helyeken is megfordulnak, ahol különböző ragadós betegségekkel befertőzhetnek s befertőzés esetén az állatoknak tömeges elhelyezése, egymással közvetlen érintkezése, valamint nem mindenben kielégítő gondozása stb. nagy mértékben elősegítik a köztük esetleg fellépett különböző ragadós betegségek terjedését.

A harcterről visszakerült katonai és polgári lovakkal ennek folytán a legnagyobb elővigyázattal kell bánni, nehogy azok az itthon levő loállományt befertőzzék.

Felhívom ennél fogva az érdekelteket, a kiknek birtokában 1915. évi január hó 1-étől kiselejtezték és tartásra kladott kincstári lovak, vagy hadi szolgáltatásból visszakerült polgári tulajdonú képező máhás lovak vannak — hogy azokat a lovakat a marhalevél felmutatása mellett a Belváros, Sarkad külváros, Erzsébetváros és Újtelepi lakók hivatalom állategészségügyi osztályánál (Moldován Udön rendőrhadnagynál) Gáj, Ségá, Poltura külvárosi lakók és tanyai lakosok pedig a gáji alkapitányi hivatalnál haladéktalanul jelentse be.

Meghagyom egyben az érdekelteket ló tulajdonosoknak illetve vállalkozóknak, hogy a lovakon esetleg észlelt különösen takonykór vagy rühkórra gyanús betegségről saját érdekükben is késedelem nélkül hivatalomnál azonnal tegyenek jelentést és a lovakkal az alábbi „Figyelemztetés”-ben előírt módon a legpontosabban járjanak el.

FIGYELEMZETES

a harcterről visszahozott lovakkal követendő elbánás tárgyában.

Mint hogy a harcterről visszahozott lovak a hadműveletek alatt olyan helyeken is megfordultak, ahol magukat különböző ragadós betegségekkel (takonykór, rühkór, stb.) befertőzhették, az ilyen lovakkal nehogy az itthon levő lovakat befertőzzék, legalább két hónapig a következő módon kell bánni:

1. A lovakat az istállóba való beállítás előtt alaposan meg kell tisztítani.
2. A lovakat, amennyiben lehetséges külön istállóban kell elhelyezni.
3. A lovakat közös vályuból itatni, vagy közös etetőből etetni nem szabad.
4. Az ilyen lovak által meghagyott takarmányt nem szabad más lovakkal feletetni.
5. Az ilyen lovak szerszámaiba nem szabad más lovat befogai.
6. Az ilyen lovakat összefogva ne használják más lovakkal.
7. Idegen istállóba más lovak közé nem szabad beállítani.
8. Más lovakkal közösen nem szabad legeltetni.
9. A kik sérült lovakat gyógykezelnek, minden ló kezelése után kezeiket szapannal jól mossák meg és sebes kézzel azokhoz soha hozzá ne nyuljanak.
10. Ha az állaton bármiféle betegséget észlelnek, (orrfolyást, mrigydgaganatot, vagy a bőrről kiütést, pürsénést) veszik észre, azt azonnal be kell jelenteni a községi előjáróságnak.
11. Két hónap után az óvatosság megszüntethető.

Arad, 1915. évi április 18.

Greén
főkapitány.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekedeznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 2/3 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jellege alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet meg tudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST NYER.

Ist. leány

román nyelv bírassal, vidéki üzletbe pénztárhoz felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1490

Keresek

ügyes rőfőskereskedő segédet. Román nyelv feltétlenül szükséges. Pollák M. és Társa, Lipka. 1491

Szakácsnő

— 30—40 éves — jó bizonyítvánnyal, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

ÜZLETEK.

Üzlethelyiség

kétszobás lakással, alatta nagy pincével, május 1-re kiadó Weitzer-utca 18., főpostával szemben. Ugyanott két egyszobás erkélyes lakás kiadó. 1495

KIADÓ LAKÁS.

Garnon lakás

Erzsébet-körút 28. szám alatt (2 utcai szoba és nagy nyitott balkon) butorozva, vagy anélkül, május 1-ére kiadó. Értekezhetni ugyanott Dr. Vadász ügyvédnél. 1438

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, május 1-re kiadó.

Kiadó

Asztalos S.-u. 2—3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnal, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Orcay-utca 8. alatt

központi fűtés, állandó melegvízellátás, villany-, gázvezeték, gáztakarékú hely, edényöblítő asztalokkal ellátott modern 2 és 4 szobás lakások május hó 1-re kiadók. Telefon 975. 1472

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Első emeleti

utcai lakás egy szoba alkövvel előszoba, udvari szoba, fürdőszoba, május 1-re kiadó. Szabadság-tér 5—6. sz. 991

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Zongora vagy pianó

kitűnő karban, ocsóna eladó. Bővebbet Szabadság-tér 21. Aradi zeneconservatorium. 1492

Háztartási

cikkek és butorok elköltözés miatt jutányosan eladók. Weitzer-utca 3., II. 1446

Házbérlőknyvek

célszerű beosztással Pichler Sándor papír és írószar kereskedésében Arad Szabadság-tér 1. Telefon 808. 781

2 tiszti nyereg kantárral,

2 bicikli jökarban, uri szobabutor, ágyak, pokrócok, függönyök, honvédhuszártiszti ruhák eladók, tudakozódni lehet Deák Ferenc utca 29. szám, II. em., 11. ajtó. 1435

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

Thököly-tértől a Deák Ferenc-utca közepéig egy halcsontnélküli női fűző Magtálaló kéréstik illő jutalom ellenében Neuschadt és Herzog fűzőüzletében átadni (Salacz-utca.) 1494

Aradi Torna Egyesület

pályáján, a Munkás Otthonnal szemben, tennis-pályák bérelhetők a f. időnyre. Tudakozódni Danhoff Sándor urnál, főposta. 1493

Költözködők figyelmébe.

Butorjavításokat és tisztítást jutányos áron eszközölöm. Világos szíma hálószobák és egyéb butorok eladók. Kápolna-u. 8. 1429
10361/1915.

Hirdetmény.

A hadbavonult és a haretáron eltűnt egyének hozzátartozói köréből tömeges tudakozódások érkeznek a wieni cs. és kir. hadilevéltár hadistatisztikai irodájához, a mely hivatal részéről a kért felvilágosítások meg nem adhatók, mivel a csapatoktól beérkezett jelentések alapján csupán az eltűnés tényéről van tudomása.

Az eltűnt katonai (népfőlkölő stb.) egyének nevel az összes meglevő adatok feltüntetése mellett a kiegészítő (népfőlkölő) parancsnokságok által az illetékes községi előjáróságokkal (polgármesterekkel, Budapestben a kerületi előjárókkal) közöltetnek. Ezenkívül még felvilágosítás adására csupán a Budapestben és Wienben alakult tudakozódó irodák vannak hivatva. Más hatóságoknál való tudakozódás tehát céltalan.

Arad, 1915. április 22.

A városi tanács.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3361

Koch Dániel

Arad Deák Ferenc-utca 42. sz.

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalától.

8829—1915. kih.

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy Aradon, 1915. április hó 11-én egy darab sötét pej kanca ló, balcombján F. 27. III. jegyű, bitangságban elfogatott.

A tulajdonos folyó évi Április hó 25. napjáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatják.

Ha a tulajdonos jogát beigazolni nem képes, tulajdonosa a fenti határidő alatt nem jelentkez, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni. Arad, 1915. április 12.

Rendőrkapitányság.

Veszek és eladok:

**burgonyát,
babot,
szalonnát,
zsírt,
szappant**

waggontételenként és mmá-zsánként.

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.
Telefon 670.

„PENSIO EXQUISITE“
VILLA IRENEA
VOLOSKA—ABBZIA

Előkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegáns berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel. Elsőrangú konyha. Gyönyörű fekvésénél fogva üdülést kívánó tisztek részére különösen alkalmas.

Kitűnő, izletes, füstölt

házi sonkát

szállítok kilogrammonként 4 korona 50 fillér árban kis és nagyobb mennyiségben. Postai szétküldés utánvétel mellett; a pénz előleges beküldése esetén bérmentve. 1481

Általános Kereskedelmi Iroda

Adler Hugó Arad,
Weitzer János-utca 1. sz.
797. Telefon szám 797.

Nyári legelő

marhák, juhok, sertések részére vasutállomás közelében **kerestetik.** Ajánlatok közlése mellett, beleértve a megőrzést. „Gute Weide 12472“ jelige alatt M. Dukas Nachf. A. G. Annoucen-Expédition Wien, I., Wollzeile 18. intézendők. 3444

160—1915. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági szíke Arad város részére 1915/16 évben szükséges 3500 ürköbméter cser és 8500 ürköbméter búkk hasább tűzifa szállítása iránt f. év 1915. év május hó 8-án d. e. 11 órakor árlejtést tart.

Az árlejtési feltételek közül kiemeljük: a vállalkozó tartozik az ajánlott fa, származási helyét (mely csak Magyarország lehet) tehát ahol vágatott bejelenteni.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártna a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be a csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van a ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági szíkének 1915. április hó 19-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:
villamos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket a minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villamos csillárokat, villamos fűzőedényeket, villamos vasalókat, villamos hajszító vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikkeket.